

Anti-Emperyalist ve Anti-Oligarşik Mücadelede

KURTULUŞ CEPHESİ

Zafer Bizim Olacaktır!

<http://www.kurtulusephesi.com>

YIL: 18 SAYI: 101 Ocak-Şubat 2008

Üniversitelerde Türban Yasağı Kalkarken
İslam İnkilâbını
Yeniden Anımsatmak

Türklük gurur ve şuuru, İslam ahlak ve fazileti
Milliyetçi-Mukaddesatçı İttifakı
Yeni Milliyetçi Cephe

Tütün Ekimi
Sağlığa Zararlıdır!
Mehteran Takımının "Sosyal Restorasyon" Planı

Viladimir İliç Ulyanov Lenin

Türkiye Halk Kurtuluş Partisi-Cephesi
Ulaş Bardakçı
İlker Akman, Hasan Basri Temizalp, Yusuf Ziya Güneş
Yüksel Eriş
Nedim Atılgan
Mustafa Atmaca

Taksim Tramvay Durağı'nda
Günah Çıkarma
(İstiklal Caddesi'nin Profesyonel Protestocuları)

Takunyalı YÖK Başkanından
"Baskın Basanıdır" cıya
Paralı Üniversite Özlemi

Bu Kriz,
O Kriz mi?

Türban yasağının AKP-MHP ittifakı ile üniversitelerden kaldırılmasına ilişkin anayasa değişikliği ortamında Necip Fazl Kısakürek'in islam inkilâbı strateji ve programı.

3

ÜNİVERSİTELERDE
TÜRBAN YASAĞI KALKARKEN
İSLAM İNKİLÂBINI
YENİDEN ANIMSATMAK

Cumhurbaşkanlığı seçimlerinde ve türban yasağına karşı AKP-MHP arasında kurulmuş olan milliyetçi-mukaddesatçı MC ittifakı.

9

MİLLİYETÇİ-
MUKADDESATÇI İTTİFAKI
YENİ
MİLLİYETÇİ CEPHE

Dünyanın en "radikal"
sigara yasağının kabul edildiği
tütün üreticisi ülkeden manzaralar.

12

TÜTÜN EKİMİ
SAĞLIĞA ZARARLIDIR!
(MEHTERAN TAKIMININ
"SOSYAL RESTORASYON" PLANI)

22 Nisan 1870
21 Ocak 1924

17

V. İ. LENİN

Ve yayındakinin kanlı başı omzuna
eğilince,
ona sıra gelince
sayısını saydı...
Söz istemez
Yaşlı göz istemez
Çelenk melenk lazım değil
Susun
Sıra Neferi Uyusun...

18

ULAŞ BARDAKÇI
İLKER AKMAN
HASAN BASRİ TEMİZALP
YUSUF ZİYA GÜNEŞ
YÜKSEL ERİŞ
NEDİN ATILGAN
MUSTAFA ATMACA

Marjinalleşmiş ve eylemde
Greanpeace'leşmiş legalist solun Taksim
Tramvay Durağı sevgisi üzerine.

21

TAKSİM
TRAMVAY DURAĞINDA
GÜNAH ÇIKARMA
(İSTİKLÂL CADDESİNİN
PROFESYONEL PROTESTOCULARI)

Yeni YÖK başkanının üniversitelerin
paralı olmasına ilişkin açıklaması üzerine
bir değerlendirme.

26

TAKUNYALI YÖK BAŞKANINDAN
"BASKIN BASANINDIR"CIYA
PARALI ÜNİVERSİTE
ÖZLEMİ

Temmuz 2007'de ABD mortgage
piyasasında başlayan kriz koşullarında
çok konuşulan 1929 dünya ekonomik
krizi üzerine bir değerlendirme.

29

BU KRİZ,
O KRİZ Mİ?

KURTULUŞ CEPHESİ
SORUMLU (Vi.S.d.P) : Sezai Görür
Yazışma Adresi:
Postfach 1414
55504 Bad Kreuznach / Deutschland

<http://www.kurtuluscephesi.com>
<http://www.kurtuluscephesi.org>
<http://www.kurtuluscephesi.net>
<http://www.kurtuluscephesi.de>
E-Posta Adresi:
kurcephe@kurtuluscephesi.org

Üniversitelerde Türban Yasağı Kalkarken İslam İnkilâbını Yeniden Anımsatmak

Bir Cumhur-başkanının Biyografisinden

“Ateşli bir dindar olan Ahmet Hamdi Gül’ün evine Necip Fazıl’ın yazdığı dergiler, gazeteler giriyor. Fikri ve siyasi gelişmeleri takip eden baba Hamdi Bey, oğlu Abdullah’ın da dîni ve millî terbiyesine titizlik gösterdi. Oğluna Kur’an okumayı o öğretti. Abdullah Gül daha ortaokulda iken Necip Fazıl’la tanışıyor. Kayseri, Necip Fazıl’a en fazla sevgi duyulan bir kent. Büyük Doğu Fikir Kulübü’nün davetlisi olarak Necip Fazıl konferans vermek için Kayseri’ye geldiğinde onu hayranlıkla dinleyen delikanlılar arasında Gül de vardı. Yakın arkadaşı Mehmet Tekelioğlu ile birlikte gittiği konferans, Gül’ün düşünce hayatında dönüm noktası oldu. Yıllar sonra Üstad’ın en yakınındaki gençler arasına katıldı.

Kayseri Lisesi’ni bitirdiği yıl iki arkadaşıyla birlikte hayran olduğu Necip Fazıl Kısakürek’e mektup yazıyor. Mehmet Tekelioğlu, Abdullah Gül, Ahmet Taşçı imzalı, 3.7.1969 tarihli, ‘Necip Fazıl Kısakürek’e’ diye başlayan satırlar şöyle devam eder: ‘İslam davasının zerre tavizsiz müdafii Üstadımız’a İslam davasının agora meydanlarında sağırın kulağını patlatacak gür seslilikte aksiyoneri Büyük Doğu Gençliği’nin ruh gıdası mecmuanızı tekrar çıkarışınızdan dolayı size minnettarlıklarımızı arzeder, hangi şartlar altında olursa olsun hal neyi icap ettirirse ettirsin yüzde yüz emrinizde olduğumuzu bildirir hürmetlerimizi sunarız. Yarın elbet bizim elbet bizimdir. Gün doğmuş gün batmış ebet bizimdir.’” (*Yeni Şafak*, 68’li Başbakan, 17 Kasım 2002.)

Bir Cumhur-başkanının Üstadı Necip Fazıl Kısakürek’in “Ideolocya Örgüsü”

AHLAK

Bütün dünyaya bütün tarih boyunca hâkim gerçek ahlâk telâkkileri, bâtil veya hak, hakikî din ahlâklarından başka bir şey olamadı. Batıda mitolocya ve Hıristiyanlık ahlâkı, Doğuda da kendi mitolocyalardan sonra Müslümanlık ahlâkı...

Bugünkü Garp ahlâkının temeli, üstünde binbir ahlâk dâvasının karncalanmasına rağmen sadece ve daima Hıristiyanlıktır; ve Garpta hiçbir inkılâp hareketi bu ahlâkın kökünü baltalayamamıştır.

Dâvaları, ilmî, edebî, felsefî, hukukî, siyasî, beledî, sıhhi, malî, iktisadî, ferdî, içtimâî, millî, askerî kaç şubeye dağıtırsanız dağıtın; bizim, her şubeyi ayrı ayrı kucaklayan her şubenin ayrı ayrı temelini kuran biricik dâvamız ahlâktır. Aslî olarak başka meselemiz nâmevcut...

DEVLET

İslâm'da idare şekil yok, idare ruhu vardır; ve ulvî ve münezzezh İslâmiyeti, saltanat, cumhuriyet vesaire gibi toprak seviyesinde kalan basit ve iptidaî şekil ve kadro tercihlerine karşı her hangi bir alâkası mevcut değildir. O, Hakka esir bir fert hükümlerini, başıboşluğa mahkûm bir hürriyet idaresinden üstün tutar; fakat en seçkin cemiyet temsilcilerinin meşveret idaresini hepsinden üstün görür.

Aslı gayeye, o her neyse, merkezî nüfuz ve salâhiyeti, nefsinin ve keyfinin başıboş âleti sanmıyan bir saltanat idaresi bile hizmet edebileceği gibi, bir Cumhuriyet, yahut belli başlı bir ölçü ve sistem fikrine malik bir zümre hâkimiyeti, daha kolay ve daha tesirli hizmet edebilir.

Derin ve gerçek mü'min anlayışıyla İslâm inkılâbında devlet, halk kitlelerini, hastasını ona sormadan tedavi eden doktor gibi, istikâmet verici müdahalesi; ve ferd, zümre ve sınıf üstü bir hak ve hakikat kutbundan idaresiyle tecelli eder.

SİYASET

Siyasetinin bu esasi hedefi yolunda İslâm, iki esasi vasıta kullanır: Kılıç ve kalem.. Kılıç maddeyi kalem de ruhu fethetmenin bütün vasıta ve âletlerine şamil iki remzidir.

YARGI VE ADALET

İslâm inkılâbının, kanun tohumu, kanun maddesi şudur: Bütün kanunlar, hakkın hükümlerine ve ona uygun ve bağlı olarak insanî selim duygu ve düşünceye dayanır; ve bu soydan kanunlara karşı aklî, ruhî, ilmî, hiçbir itiraz ve temyiz makamı bulunamaz.

İslâm inkılâbının hâkimleri, halka göre değil, hakka göre hükmederler; ve devlet reisliği makamına niyabetle, halk adına değil, hak adına kaza makamını işgal ve adalet tevzi eyerler.

İslâm inkılâbının, adalet tablosu ölçüler manzumesindeki herhangi bir madde gereğince, ferdin ve cemiyetin vermeyeceği ve alıkoymayacağı, karşılık olarak da almıyacağı ve alıkoymayacağı hiçbir kıymet bahis mevzuu değildir. İnsanlar, gerektiği zaman, sinekler gibi öldürülecektir.

SUÇ VE CEZA

İnsan hayatına kıyanların hemen başlarını uçuracağına, onlara hayatını bağışlayan; ve hırsızlık edenlerin derhal kolları keseceğine kendilerine hapis hane köşelerinde rahat rahat gevş getirecekleri yataklar ve sanatlarını ilerletecekleri dershaneler hazırlayan zihniyet, birer kötü kişiye medeniyet göstermek için bütün iyi kişilerin hayatına ve malına kıymış olmak mânâsındadır. İslâm adâletinden başka her ölçü, bizce cezalandırmaya yeltendiği kötülükle bilmeden ittifak halindedir.

ORDU

İslâm, "herkes ne yaparsa yapsın, ben kendime bakayım" diyen ferdî ve pasif bir müessise olmadığı, her ferdî tek tek ve bütün insanlık plânını topyekûn kurtarmaya memur biricik ve aktif bir ruh temsil ettiği için, hiçbir ferdî, hiçbir cemiyeti ve hiçbir dünyayı kendi haline bırakamaz; mutlaka kurtarmak ve ebedî devlete ulaştırmak ister. Bunun için de, fikir ve mâna ile dolu, maddî kuvvet ordusunu teşkilâtlandırır. Farz olan cihâdın, İslâm devletine yüklediği vazife...

İslâm ordusunun gayesi "Allah adını yükseltmek"tir.

BEKTAŞİLER

Pirinden itibaren birkaç kuşak doğru yol olarak devam eden ve Osmanlı İmparatorluğunun ilk şerefli ordu unsurlarına ruh ve seciye nefheden Bektaşîlik, en kısa zamanda bozulmuş ve gitgide tefesühte öyle bir hız ve mikyas kazanmıştır ki, hiçbir küfür müessesesi, onun temsil ettiği bozgun dehâsına varamaz olmuştur.

Sahte ve yalancı sofî, Bektaşîlikte silâh olarak nükte, telkin tesir altında bırakıcı meşrep, her işde telifçi, muvazaacı, oluruna bağlayıcı ve sulhçu seciye ve bilhassa sâbit ve mutlak kıymetlere karşı gizliden gizliye müthiş bir suikast zekâsı belirtir.

CUMHURİYETİN İFLASI

Günümüz, Büyük Doğu ideolojya ve dâvasına ait antitezlerin, kendi kendisine yıkıldığı, yüzükoyun yere kapandığı ve tam iflâs belirttiği bir manzara çiziyor.

Hâsılı, bütün bir hayatın, bütün şubeleriyle yerinden oynadığı ve artık yerine oturulamaz olduğu ve bu gerçeğin anadan doğma çırılçıplak meydana çıktığı gündür bu nâmübarek gün... 1923'den beri her devrenin birbirine ekleyerek getirdiği, ruhî, ah-lâkî, siyasî, idarî, içtimaî, iktisadî iflâs günü...

HEDEF

Fikirde ana taarruz hedefimiz, belli başlı bir ruh ve zihin hâleti arzeden, gözle görünür ve elle tutulur, meydan yerine hâkim bir sınıf... Yayın, ilim, sanat, iş ve nüfuz merkezleri. Komünistler, kozmopolitler, yahudiler, dönmeler, masonlar ve daha nice nikap altındaki İslâm düşmanları, arka mevzilerden mâhut sınıfın iâşe ve cephane ikmalini yerine getirmekte, onu kukla gibi oynatmaktadır.

GAZETELER

Yayın vasıtaları, başta günlük gazete bulunmak üzere, kuruluşundan beri, köksüzlük ve kozmopolitlik güdümünün kuklası olarak millî ruha aykırı bir hizip elinde kalmış ve bu hizbin içinde, hiçbir zaman ve mekânda, sâf ve hakikî Anadolu çocukları yer alamamıştır. Artık gazeteciliğin koca bir işletme haline gelmesi ve ruhî kıstas yanında bir de iktisadî (faktör) belirtmesi bakımından tamamiyle İslâmî sermayeye ait olan bu suç, gaflet ve zillet derecemizin gönderlere çekilmeye lâayık belgesidir.

İSLAMİ SERMAYE

Gelelim İslâmî sermayeye: Müslümanlığın her türlü içtimaî tezahür hakkını kaybedip ancak fert fert gönül mahzenlerine tıkalı olmasına ve namaz saflarının bile birbirinden kesik ve kopuk fertlerin toplam kabul etmez yekûn çizgisi haline getirilmiş bulunulmasına uygun olarak, unsurları arasında her türlü birlikten mahrum, gayesiz plânsız, (risk) siz, kullara karşı korkak ve Allaha karşı kaygısız, sermayenin resmî ibadetini belki de, onun ruhunu ve sarf yerini bilmez bir gizli çıkın... Bu, cihad farzana yabancı, ödleik sermayeye yön ve hareket aşılâyıcı mihrakları, yine aynı sermaye bağlularının halisleri arasında bulup onları her ân kamçulamak, beklediğimiz inkılâbın ilk maddesidir.

LİBERALİZM, KOMÜNİZM, FAŞİZM

İslâm inkılâbının bugünkü içtimaî mezhepler karşısında vazifesi, liberal ve kapitaliste "gel de, fertteki mülkiyet ve hürriyet hakkının maddî ve mânevî tam hakikat ve kefaletini İslâmiyette gör!", sosyalist ve komüniste "gel de, fert hakkına ve her fertte değişik keyfiyet payına el sürmeden iş gören içtimaî ve iktisadî tesviye ve teavün âmilini ve sermaye tahakkümüne karşı zabıta faktörünü İslâmiyette bul!"; faşist ve naziye "gel de, şahsî hürriyetleri nefsanî müdahalelerle incitmeden bütün şahısları ister gönüllerinden ve ister cisimlerinden kavrayıcı hak ve hakikatin nizam ve saltanatını İslâmiyette seyret!" demekten ibarettir.

DIŞ POLİTİKA VE DİPLOMASİ

İslâm inkılâbının, tam mânâsıyla toplu ve merkezî dış politikasına gelince, bu incelerin incesi ve naziklerin naziği bir sanat işidir. Bütün dâva, Garplının ruhî butlanından hariç ve iyi taraflarını lif lif ayıklayıp onu 'hikmet ve hakikat mü'minin kaybolmuş halidir, nerede bulsa alır!' fermanı ile ve gerçek bir bünye aşısıyla Doğuya zam ve bundan yepyeni bir terkip çıkarmak... Bu terkinin yıllar boyunca sınır içi, gizli ve açık, tezgâhını kurup işletmek... Büyük Doğu mefkûresinden damlayan bu mayayı, şimşeklerini yedi bucak ve dört iklime saçmaya başlayacağı âna kadar bir vatan sırnı olarak muhafaza etmek ve devre devre bütün mahremlerin hududuna riayet etmeyi bilmek... Yoksa Batı dünyası böyle bir oluşa imkân bırakmaz. Batıyı aldatıcı, incelerin incesi bir siyaset.

ASYACILIK

İslâm inkılâbının günlük politika üstünde, iç oluşu dışarıya doğru örnekleştirici, bütünleştirici ve kadrolaştıncı büyük siyasî, millî, ruhî dâvası Asyacılıktır.

Büyük Asyaya, esasta bizzat Büyük Asya bulunmak üzere Afrika dâhildir. Avustralya, zıt ve düşman sahaya tâbi, dâva yönünden küçük, şahsiyetsiz ve uydurma bir sahadır; geriye kalan Avrupa ve Amerika ise, zıt ve düşman sahanın tâ kendisidir.

SINIF

İslâm inkılâbında ise sınıf, insan topluluklarının şu veya bu menfaat, imtiyaz ve tasallut hırsına bağlı hizip teşekküllerine değil, bütün insanlığı kuşatan üstün insan vasıflarının merkezinde toplanacağı kitlelere dayanır. Öyleyse, İslâm inkılâbında sınıf, bellibaşlı farikalarn kendisini cemiyet içinde sınırladığı zümreleri değil kitlelerin, bütün insanlık çapında mayasını tutturacak örnek şahsiyet kadrosunu murat eder. Bu kadronun da bellibaşlı bir sınıf ismi vardır: Gerçek ve üstün münevverler aristokrasyası...

Bir İmam-ı Gazali ile keleş bir çoban arasındaki farkı daima aziz tutan ve tutacak olan ölçümüz, keleş çobanla uyuz keçinin de hakkını kendilerinden daha emniyetle tekeffül edecek nizamın nihaî hak ve adil tecellisi içinde fenaya ermiş ve nefslerini aşmış entellektüeller hâkimiyeti olduğunda asla tereddüt sahibi değildir.

Bir İmam-ı Gazali ile bir çobanı kemmiyet hesabıyla bir tutan bir rejim, onu ehramlara taş taşımaya mahkûm edici Firavunlar rejimi derecesinde bâtıldır.

İŞÇİ

İşçi sınıfı bizde, orduda nefer gibi, cemiyetine karşı hiçbir sınıfı ve nefsanî hak iddiasına kudreti olmayan; ve her hakkı cemiyeti tarafından tekeffül edilen tâbi zümre...

İşçi sınıfı bizde, kendisini gözü kapalı, doktora teslim eden bir hasta vaziyetinde, her himayeyi, doktorun ilmüne mütenazır olarak, cemiyetinin bağlı olduğu adalet ölçüsünden bekler ve eksiksiz görür.

Bu vasıflar içinde bizim işçimiz, demokrasilerin, bir taraftan patronu şişirirken, öbür taraftan işçiye cemiyetini tehdit hakkını tanıyan tezatlı sistemine zid olarak, grev, bojkot, ve her türlü direnme ve ayaklanma kudret ve selâhiyetinden anılmıştır

Bütün dâva, malın ve mutlak mülkiyetin Allah ait olduğunu bilen bir cemiyette, en adaletli bir kıymet takdiri ölçüsüyle emekleri değerlendirmek; ve komünizma ütopyasını dışarıya doğru şımartıp içeride esir gibi kullandığı işçiye, mutlak bir askerî nizam içinde, patron emekçi muvazenesinin sadece İslâmiyette bulunduğunu göstermektedir.

KÖY VE KÖYLÜLER

İslâm inkılâbında köy dâvasının üç hedefi vardır: Birincisi, köylüyü okutmak ve terbiye etmek... Ruhunu ve kafasını İmar... ikincisi, köylüyü güzelleştirmek ve sağlamlaştırmak... Vücudunu ve nesillerini imar... Üçüncüsü, köylüyü zenginleştirmek ve refah içinde yaşatmak... İş unsurlarını ve kesesini imar...

İkinci imar hedefi: Birinci imar hedefi yerine getirilemeden ikincisinin çaresi bulunsa da, Diyarbakır karpuzlarının birkaç misli büyüklüğe çıkarılması gibi, nebat içinde nebatî bir gelişmeden başka bir şey elde edilmiş olmayacağına göre, bu dâva, ancak birinci hedefe bağlı **fennî zabita müeyyideleri** altında ve **askerî bir disiplin** içinde son haddine kadar getirilecektir.

KENTLER

İslâm inkılâbının şehrinde hudutsuz tenzih ve tecrit ruhunun mekânı olan mâbed, nihaî derecede sade; İslâm satvet ve heybetinin ifadesi olan her nevi mesken de, en salim zevk ölçüsüyle, fevkalâde ziynetlidir.

İslâm inkılâbının şehri, sokak, meydan, saray ve geçit resmi tezahürlerinin bütün bediiyatına maliktir. Ahmak ve mankafa heykeller yerine adım başına dikilecek mücerret ziynetli kitabeler ve hitabeler, İslâm inkılâbının şehirlerine, baştan başa Garp âlemini de hayran bırakacak yeni bir şehirçilik mânâ ve şahsiyetini getirecektir.

AİLE

İslâm İnkılâbında aile, tıpkı bir makinenin iyi işleyip işlemediğini muayene eden bir mühendis gibi, uzaktan ve devlet gözüyle murakabe edilmesinden ibaret, 'zat-ül-

hareke'liğine kadar her ferdi ve her unsurıyla sınıksız bir **müdahale hedefidir...**

Bu müdahalenin esaslarında, cemiyetin protoplazması olan muazzez aile mefhumunu korumak; babayı, anneyi, evlâdı, zevci, zevceyi ve bütün yakınlık kademelerini birbirine karşı **her türlü ahlâkî emirler ve yasaklarla vazifelendirmek** ve bu hususların yerine gelmesi için gereken aile ruhunu elifbesinden başlayarak fasıl fasıl tedvin etmek işi vardır.

İslâm inkılâbında, devlet tesisi olarak, **müstakil bir aile zabıtası** ve **meccurî aile kursları**, tohumun ağacı ve ağacın yemişi elde edilinceye kadar muvakkat teşkilâtın esas şubelerinden olacaktır.

Çocuğun yetiştirilme metodu üzerinde devlet, anne ve babayla el ele, nihaî salâhiyet merkezi rolünü oynayacak; anneye babayı, adetâ mesul memurları gibi kullanacaktır.

Teferruata girmeden sadece umumî prensiplerini çerçevelediğimiz bu noktalar, adetâ aileye istiklâl ve manevî tasarruf hakkı bırakmaz bir cendere mahiyetinde görünebilir de, bütün cemiyet ve milletin ana çekirdeği olan ve her kötülük onun bozulmasından doğan aile mayasının kurtulabilmesi ve artık her şeyi kurtarıp koruyabilmesi için başka hiçbir çare yoktur.

İzdivaç müessesesi, **en genç yaşlarda** adetâ **meccuriyet** belirtecek şekilde devlet tarafından himaye edilecektir.

Netice itibarıyla, her ferdi devlet tarafından, maddî ve manevî devlet tezgâhlarında yetiştirilecek olan bir cemiyette, aile ocağı büyük ve resmî devlet içinde küçük ve hususî birer devlet rüşeymi halinde, yumurtayla tavuk gibi herbiri öbüründen doğma ve herbiri her haliyle öbürünü besleyici ve koruyucu bir mâna belirtecektir.

KADIN

Bu inkılâbın kadınları, cihanın en zarîf ve en cazibeli kadınları olacaktır.

Bu inkılâbın kadınları, kutsî ölçünün "örtmeğe meccursun!" dediği her noktalarını örtecekler ve "örtmeye meccur değilsin!" dediği hiçbir noktalarını örtmeye zorlanmayacaklardır.

Bu inkılâbın kadınlarından, yüzde yüz İslâmî çerçeve içinde ve bilhassa kendi, cinsi üzerinde yetiştiricilik vazifesiyle, muallim çıkacak, doktor çıkacak, hastabakıcı çıkacak, muharrir çıkacak, sanatkâr çıkacak, âlim ve bilhassa fahişe çıkmıyacak, bar artisti çıkmıyacak, sarhoş şarkıcı çıkmıyacak. göbek atıcı çıkmıyacak ve nihayet başıboş işçi ve memur yaftası altında cinsiyetini azmanlığa götürmüş pislik ve yırtıklık nevelerinden hiçbirisi çıkmıyacaktır.

EĞİTİM

Vazifesi talebesine sadece umumî bilgiler vermekten ibaret olmayıp İslâm inkılâbının en girift insan ve cemiyet politikasının mümessili olan hocalar, ilk tahsil devresinde mimledikleri istidatları, her türlü özürlerine rağmen devlet himayesinde yüksek tahsile ulaştıran yolları açmak hususunda vazifeli ve selâhiyetlidirler. Bu mevzu da hocaların vereceği istidat raporları, en hakîr çobanın oğlunu bir gün devlet reisi makamına kadar getirici tahsil çilesini ona meccuri kılabilir.

Talebenin seçeceği ve ayrılacağı kolda da bütün karar hakkı kendisinin ve ailesinin keyfinden ibaret olmayacak, bu hususta başlıca söz yine onu yetiştiren müessiseye düşecektir.

ÜNİVERSİTELER VE ÜNİVERSİTE ÖZERKLİĞİ

Büyük Doğu âleminin Üniversitesine ait ana prensiplerin başında, Üniversite muhtariyetinin kaldırılması vardır. Bizim Üniversitelerimiz, hürriyet için hürriyeti anlamaz; gerçek hürriyeti hak ve hakikate tâbîlik olarak tanıyıp ve devletin bağlı olduğu hak ve hakikat kutbu adına, bu kutbun tedrisî riyasetini temsil eden Maarîf cihazına teslimiyeti ve onun emirleri çerçevesinde hareketi esas bilir.

Üniversitenin ismi "Küllîye"dir; ve vatan bölgesinin üçer milyon olarak taksim edilecek havzalarına bunlardan bir tanesi isabet edecektir.

Üniversitelerimizde, tıpkı askerî cihazlarda olduğu gibi, vatanın mânevî müdafasıyla mütenasip bir disiplin ruhu taşıyacak, talebe Üniversitesini bitirinceye kadar bir melek hayatı sürmekle mükellef tutulacak, hiç bir ferdi ve içtimaî bir hak iddiasında bulunamayacak, sigara bile içmeyecek; ve iki bin kişilik sınıflarda, hoca takri-

rini verirken gerilerde oynayan, gramofon çalan, uyku uyuyan hattâ rakı içen devirlerin ahlâkına tam bir zıddiyet ve cemiyet idealine mükemmel bir teslimiyet belirtecektir.

KIZLARIN EĞİTİMİ

Talim ve terbiye işinde Avrupalı mütehassıs, kız ve erkek karışık öğretim gibi he-yulâî abesler, İslâm inkılâbının maarif siyasetinde bahis mevzuu olamaz. Bulûğdan ; evvelki ilk tahsil devresinde karışık bulunmasında bir mahzur olmayan kız ve erkek talebeler, ilk devreden sonra tahsillerine cinsiyetlerinin müstakil toplulukları içinde devam ederler.

KAHVEHANELER VE PASTANELER

Bugünden itibaren, en hücrâ köyden en kalabalık şehre kadar, kahvehane mef-humunun ifade ettiği, öldürülmüş zaman ve yok edilmiş faaliyet müesseseleri baştan başa kapatılacaktır.

Bütün bir ictimâî ve ruhî israf mevzuunda hürriyet gibi lâfları dinlemek isteyenler, bizi bu lâflarla avlayıp sonra kahvehane köşelerinde apıştırmak suretiyle müstemle-keleştiren demokrasiye diyarlarına gidebilirler. Bizim diyarımız, hürriyetin ve halkın değil, hakikate baş eğmenin ve hakkın vatani olacaktır.

VATANDAŞLIKTAN ATMA

Bu emirle beraber Türk vatanının, yalnız Müslümanlar ve Türklerle meskûn, yalnız Müslümanlardan ve Türklerden ibaret bir hale gelmesi, hain ve muzlim unsurlar-dan baştan başa temizlenmesi için her tedbir alınacaktır.

Temizlenmesi gereken başlıca hain ve muzlim unsurlar, Dönmeler ve Yahudiler-dir.

Türk vatanını bütün hain ve muzlim yabancı unsurlardan temizlemek dâvasında ana ölçü: “Ya bizden ol, ya bizden ayrıl”dan ibarettir

DANS

Dans yasaktır.

Alenî ve ictimâî bir zina nazariyesinden başka bir şey olmıyan dans, belki de bu münafık cephesiyle zinadan da iğrenç bir fiil olarak, Büyük Doğu mefkûresinin hiç bir noktasında barnamayacak bir fiildir; ve bu bakımından, aynı mefkûrenin en şid-detli yasakları arasındadır.

SİNEMA VE SANSÜR

Bundan böyle sinema, yerli ve ecnebi bütün nevileriyle, kat’î devlet murakabesi altına geçecektir.

Yerli film (yapımcıları) filmleştirecekleri senaryoları, bütün ilâve ve kompozisyon-larıyla beraber bu heyetin tasdikından geçirtmek mükellefiyeti altındadırlar. Film ya-pıldıktan sonra yine aynı heyete gösterilir ve onun son tasvip ve izniyle halka göste-rilmek imkânına erer.

BASIN-YAYIN

Bu emrin neşriyle beraber, “Matbuat Hürriyeti” isimli millî ve ictimâî felâket ves-i-lesi kaldırılmıştır. Bundan böyle matbuat, bilinen mânada hür değildir.

Bu yasağa, kitap, gazete, mecmua, bröşür, afiş vesaire olarak matbuat çerçeve-sinin belirttiği ne kadar yayın vasıtası varsa hepsi birden dahildir.

**Türklük gurur ve şuuru,
İslam ahlak ve fazileti**

Milliyetçi-Mukaddesatçı İttifakı

Yeni Milliyetçi Cephe

Herşey “değişim” sözcüğüyle başladı. Önce Gorbaçov çıktı sahneye. “Glastnos” ve “perestroyka”nın sosyalizmi nasıl değiştireceğinden söz edildi. Ardından emperyalizmin “değiştiği” teorileri geldi. Militarizmsiz emperyalizmden söz edildi.

Özal yıllarında “değişim”, “çağ atlama”nın sıfatı haline geldi.

1990’larda emperyalizmin sona erdiği, “globalizm” döneminin başladığı ilan edildi.

Mevlana yeniden keşfedildi. “Dün, dün ile gitti cancağızım, şimdi yeni şeyler söylemek lazım” denildi.

“Dünyada değişmeyen tek şey değişimdir” sözü “magazin dünya”nın sakızı haline geldi.

“Ülkücüler” değişti.

Alpaslan Türkeş Nazım Hikmet’ten şiirler okudu.

Mukaddesatçılar değişti. “Milli Görüş”çüler “yenilikçi” oldu.

Tayyip Erdoğan “Ben gelişerek değiştim, 30 yıl öncesinde kalmadım, çünkü çağdışı değilim” dedi.

Herkesin ve herşeyin “değiştiği” kabul edildi. Değişmeyenler ise “dinazor” ilan edildi.

“Değişim” sözcüğü öylesine büyülü hale geldi ki, “değişim”den söz eden herkes tüm geçmişinden ve “günahlar”ından arındırıldı.

Artık geçmişten söz etmenin anlamı kalmadı. Anlamı kalmadığı için de, **tarih** unutulup gitti.

İnsanlar “değişim” sözcüğünün büyümesine kapılıp, tarihi, tarihsel olayları ve tarih bil-

gisini bir yana attılar.

Ve sol, herkesin ve herşeyin değiştiğini kabul ederek “değişti”.

MHP’li faşistlerin “milliyetçilik ve faşistlik”ten, mukaddesatçıların “şeriatçılık”tan vazgeçtiklerine inanıldı.

“Değişen” sol, “temel hak ve özgürlükler mücadelesi” adı altında “türban eylemleri”nde yer aldı.

Devrim şehitleri için “mevlit” okutturuldu.

Geçmişin küçük-burjuva devrimci-milliyetçileri “ulusalcı” oldular. “Değişmiş” faşist MHP’lilerle “şeriatçılığa karşı kızıl elma koalisyonu” kurdular.

Önce emperyalizm “değişmediğini” ilan etti. Afganistan’ı ve Irak’ı işgal etti.

Ardından 22 Temmuz seçimlerine gelindi.

AKP, “değişmiş ve yenilenmiş” “takunya-lılar”, “mukaddesatçılar”, açık ara seçimi kazandılar. Solcular, ulusalcılar ve laikler “şok” oldular.

Sıra cumhurbaşkanı seçimine geldiğinde AKP-MHP ittifakıyla Necip Fazıl dergahından yetişme Abdullah Gül cumhurbaşkanı oldu.

“Değişmiş” MHP’yi “müttefik” olarak gören “ulusalcılar”, MHP’yi “laikliğin güvencesi” olarak gören laikler şaşkına düştüler. Yine de eski Kürt söylemiyle “taktik hevalım” diyerek kendilerini teselli ettiler.

Ve 2008’e gelindi.

Tayyip Erdoğan konuştu: “Türban velev ki simge dahi olsa, siyasal, dinsel... simge dahi olsa dünyanın hiçbir yerinde hangi simgeye yasak konmuştur ... hiçbir simgeye ya-

sak olamaz.”

Böylece türban gündemin ilk sırasına çıkartılır çıkartılmaz, “değişmiş” MHP “türban yasağı”nı kaldırmaya “hazır” olduğunu ilan etti.

Ocak sonuna gelindiğinde AKP ile MHP, “değişmiş” mukaddesatçılar ile “değişmiş” milliyetçiler bir olup “türban yasağı”nı kaldırmak için anayasa değişikliğinde anlaşmalar.

“Değişim” sözcüğünün büyümesine kapılıp herşeyin ve herkesin değiştiğine inanmış solcular, ulusalcılar ve laikler bir kez daha “şok” oldular.

Sanki bu ülkenin yakın tarihinde I. ve II. MC iktidarları yaşanmamış gibi, sanki I. ve II. MC iktidarlarında MHP ve MSP yer almamış gibi, Süleyman Demirel’in başbakanlığında “Milliyetçi Cephe” iktidarlarında Alparslan Türkeş ve Necmettin Erbakan başbakan yardımcılarını deşillermiş gibi, solcular, ulusalcılar ve laikler ne olduğunu anlamadıkları AKP-MHP ittifakına şaşkınlıkla bakıyorlar.*

Bugün Necip Fazıl dergahından yetmişmiş birisi cumhurbaşkanıdır. Ülkenin başbakanı Necip Fazıl’ın “belini getirmeden”** şiir okumakla övünen birisidir. Necip Fazıl ise, 1973 seçimlerinde Erbakan’ı ve MSP’yi destekleyen, 1977 seçimlerinde MHP’nin destekçisi olarak ortaya çıkan “üstad”tır.

Necip Fazıl 1977 seçimleri sırasında şunları yazıyordu:

“MHP Genel Başkanı Alparslan Türkeş’in ‘Türk Milletine Beyanname-si’ni okudum. Pılı-pırtı odalarının rafalarında dizili, kapağı arkasına devrik ve içi boş, hattâ süprüntü dolu teneke konserve kutuları halindeki partiler arasında, bugünden itibaren MHP, nazarımda bambaşka bir mâna ve hüviyet sahibidir. Onu, müslümanlık

ve Türklüğün gerçek hakkını vermeye namzet bir topluluk olarak anıyor ve canımın içinden selâmlıyorum.”

Necip Fazıl’ın “selamladığı” “Türk Milletine Beyanname”de ise şunlar yazılıdır:

“Alparslan Türkeş ve Partisi, milliyetçiliği, içi kevserle dolu bir kâse şeklinde görür, ana kıymeti kâsede değil, kevserde bulur ve o kevserin nûrunu ışılatdığı nispette kâseye değer verir.”

MHP’nin sloganı ise, “**Türklük gurur ve şuur, İslam ahlak ve fazileti**”dir.

Abdullah Gül ve Tayyip Erdoğan’ın “üstadı” Necip Fazıl 1977 seçimlerinde, Kayseri, Konya, Ankara, İstanbul gibi büyük kentlerdeki MHP mitinglerinde Alparslan Türkeş’le birlikte kürsüye çıkmış ve MHP adına propaganda konuşmaları yapmıştır.

Necip Fazıl, “*İdeolocya Örgüsü*”nde Türk-İslam sentezi adı altında “İslam İnkilâbı”nın strateji ve taktiklerini ortaya koymuştur.

Bugün AKP, 1980 öncesi MC iktidarlarında Süleyman Demirel’in AP’sinin temsil ettiği “merkez sağ”ı bünyesinde toplamış “mukaddesatçı” bir parti olarak, aynı yerden “feyz” alan MHP ile ittifak kurmasında şaşırıcı hiçbir yan yoktur.

Kendilerini “değişim” sözcüğünün büyümesine kaptırıp, kendi ideolojisini, kendi dünya görüşünü, kendi tarihini bir yana iten solcular, ulusalcılar ve laikler elbette bunları anımsamakta zorlanacaklardır. Ancak Alparslan Türkeş’in ünlü “**Dokuz Işık**”ında yazılı olanlar açık ve nettir:

“Laiklik ilkesi, devlet işleriyle din işlerinin ayrı tutulmasını ön görmektedir. Laiklik, insanların, vatandaşların dini faaliyetlerine karışmak, dini yaşayışlarına baskı yapmak anlamına alınmaz. Bizde uzun zaman bu ilke, dine baskı olarak kullanılmıştır. Laikliği devlet işleriyle din işlerinin ayrı tutulması görüşü olarak kabul etmek ve bugün bu ilkeyi muhafaza etmekte yurdumuz için yarar vardır. Bu, toplumumuz için din müessesesi gerekli değildir anlamına gelmez. İnsanlar kendi inançlarında hürdürler, kendi yaşayışlarında inançlarına göre dini faaliyetlerini düzenlemekte, yapmaktan hürdürler. Bunu yaptıklarından dolayı hiç kimse onları rahatsız edemez, yapmadıklarından dolayı da hiç kim-

* 39. Hükümet, I. MC Hükümeti, 31 Mart 1975-21 Haziran 1977; 41. Hükümet, II. MC Hükümeti, 21 Temmuz 1977-5 Ocak 1978.

** Bu tabiri yadırgayacaklar, Tayyip Erdoğan’ın Necip Fazıl’la ilgili “hatıra”sına bakabilirler. Şöyle anlatıyor Tayyip Erdoğan: “Üstadımızın takdimini yapacağız. Ben o zaman Talebe Birliğinde (MTTB) kültür müdürüydüm. Arkadaşa dedim, ‘önce sen hazırlığını takdim et’. A4 sayfasıyla 4 sayfalık takdim hazırlamış, ikinci sayfanın sonuna gelmişti ki, Üstadın mimikleri felan birbirine karıştı. Böyle doğruldu, ayağa kalktı, ‘Sen’ dedi ‘adamın belini getirirsin, belini’.”

se onlara karışamaz, onları rahatsız edemez. Bu böyle olmakla beraber, ilkokullardan itibaren müslüman bir toplum olan Türk Milleti için çocuklarımıza İslam'ın temel esasları hakkında bilgi vermek, onları yetiştirmek mutlaka gereklidir. Gerek aile yuvasında, gerek okullarda çocuklarımıza toplumumuzun dini terbiyesini ve dini esaslarını öğretmek, vermek gereklidir. Çocuk belirli çağa geldikten sonra kendi hayatına kendi yön verir; o zaman istediği dini faaliyeti yapar veya yapmaz. Fakat müslüman bir toplum olan Türk toplumunun mensup olduğu dini terbiyeyi almalı ve kendi toplumunun dininin esasları hakkında geniş bilgi sahibi olarak yetişmelidir.” (A. Türkeş, Dokuz Işık)

Tanı dağı kadar Türk, Hıra dağı kadar müslüman MHP'nin “laiklik” anlayışı da bu kadar açık ve nettir.

Özcesi, türban “yasağı”nın kaldırılması

konusunda AKP-MHP ittifakı, tıpkı cumhurbaşkanı seçiminde olduğu gibi, anayasal engelleri aşmayı amaçlayan bir “Milliyetçi Cephe” ittifakıdır.

Bu ittifak, 1950'lerde DP bünyesinde, 1960'larda MTTB içinde şekillenmiş olan milliyetçi-mukaddesatçı ittifakıdır. Yıldız camisinden çıkarak Yıldız Teknik Yüksek Okulunda devrimci öğrencilere saldıran ve katleden, Amerikan 6. Filosunu kible yaparak Dolmabahçe'de namaz kılan, Kanlı Pazar'da (16 Şubat 1969) Amerikan 6. Filo'sunu protesto eden devrimcilere saldıranların ittifakıdır.*

Bugün bu ittifakın sürdürücüleri, 1980 öncesinin ülkücüleri ve akıncılandır.

“Değişim” sözcüğüne takılıp kalmış olanların, “değişim” adına tüm geçmişin üzerine sünger çekmiş olanların ve çekilmesine sessiz kalanların bugün yeni bir Milliyetçi Cephe karşısında şaşkınlığa ve korkmaya hakları yoktur.

* Kanlı Pazar öncesinde Bugün gazetesinden Mehmet Şevki Eygi şunları yazıyordu: “Büyük fırtına patlamak üzeredir, Müslümanlar ile kızıl kafirler arasında topyekün savaş kaçınılmaz hale gelmiştir... Müslüman kardeşim, sen bu savaşta bitaraf kalamazsın. Ben namazımı kılar, tespihimi çekerim... Etiye, sütlüye karışmam deyip de kendine zulüm edenlerden olma, gözünü aç, bak!.. Onlarda taş, sopa, demir, molotof kokteyli mi var? Biz de aynı silahları kullanmaktan aciz değiliz... Cihat eden zelil olmaz. Sağ kalırsa gazi olur, canını verirse şehitlik şerefini kazanır.”

Aynı zevat, yıllar sonra *Yeni Şafak* gazetesinde yapılan bir röportajda Kanlı Pazar'a ilişkin şöyle konuşmaktadır: “Vicdanen hiçbir rahatsızlık, sorumluluk hissetmiyorum. Bugün aynı şartlar olsa yine aynı şeyi hiç tereddütsüz yapardım.” (11 Nisan 2006)

Tütün Ekimi Sağlığa Zararlıdır!

Mehteran Takımının “Sosyal Restorasyon” Planı

“Önümüzdeki dönemi sosyal restorasyon süreci olarak görüyoruz. Sosyal yaralarımızı geçici olarak saracak pansuman tedavisinden değil, kalıcı olarak iyileştirmekten söz ettiğimi özellikle belirtmek istiyorum.”

“DGD’yi (Doğrudan Gelir Desteği) kaldırıyoruz. Bundan sonra ürüne destek vereceğiz, araziye değil. Bakıyorsunuz bir parça arazisi var. Bu arazinin metrekaresine destek veriyoruz. Bunu haklı bir adım olarak görmüyoruz. Diyoruz ki ürüne destek. Ne kadar ürün o kadar destek. 2007’ye ait bütün borçlarımızı hemen süratle ödeyeceğiz ve 2008’den itibaren şu anda açıkladığımız uygulamayı da getireceğiz.” (Tayyip Erdoğan’ın 60. Hükümet Programı Eylem Planı Açıklaması)

Yıllar ve yıllar önceydi. Belki de masal gibi “bir varmış, bir yokmuş” denilebilecek zamanlardı.

1997 Asya krizinin ardından Türkiye’nin 1999 krizine sürüklendiği zamanlardı. Henüz 2000 Kasım krizi, 2001 Şubat krizi yaşanmamıştı.

Günlük dille ifade edersek, “gırtlığa kadar borca batılmıştı”. Henüz “borç yiğidin kamçısıdır” diye düşünülüyordu, ama “artık ortada bir yiğit var. Bizim için bu borç artık leblebi-çekirdek; çerez” denilmediği günlerdi.

IMF’nin kapısı çalınmış ve 9 Aralık 1999 tarihli “Niyet Mektubu”yla IMF ile anlaşma yapılmıştı.

Dönemin hükümeti IMF’ye “niyetini” şöyle açıklıyordu:

“Halihazırda uygulanmakta olan **tarımsal destekleme politikaları** fakir çiftçilere destek sağlamanın en düşük maliyetli yöntemi değildir. Yapılan uygulama, piyasadaki fiyat sinyallerini bozarak kaynak dağılımını

kötü etkilemekte, **fakir çiftçilerden çok zengin çiftçilere fayda sağlamakta** ve tarım alanındaki karar verme mekanizmasının bir çok Bakanlık ve kamu kurumu arasında dağılımından ötürü husule gelen parçalı yapı nedeniyle tutarlı olamamaktadır. Bütün bunların ötesinde, bu politikalar, son yıllarda ortalama olarak GSMH’nin %3’ü gibi bir maliyet ile vergi mükellefleri üzerine ağır yük getirmektedir. Reform programımızın orta vadeli amacı var olan destekleme politikalarını safhalar halinde ortadan kaldırmak ve **fakir çiftçileri hedef alan doğrudan gelir desteği sistemi** ile değiştirmektir. Bu, ilk öncelikle 2000 hasat yılı için bir pilot program uygulamaya konarak yapılacaktır. Bu pilot çalışmanın sonuçlarına göre, doğrudan gelir desteği sistemini 2001 yılında ülke çapına yaygınlaştıracamız ve bu sistemi 2002 yılı sonuna kadar tamamlamayı bekliyoruz.

Bu sistem, 2001 yılı Mart ayına kadar tamamlanacak olan çiftçi kayıt sistemi üzerine kurulu olacaktır.”

“2000 yılı hububat destekleme fiyatları, destekleme fiyatları ve tahmin edilen dünya piyasa fiyatı arasındaki fark, tahmin edilen dünya c.i.f. piyasa fiyatının %35’inden fazla olmayacak şekilde belirlenecek ve 2001 yılında bu fark daha da azaltılacaktır. Destekleme fiyatları ton başına 150 USD’den aşağı olmayacaktır. İthal tarifeleri, tarife dahil ithal fiyatı, yukarıda açıklanan destekleme fiyatından daha yüksek olacak şekilde ayarlanacaktır. Tahmin edilen dünya fiyatı Şikago Borsası’nda (*Chicago Board of Trade*) kote edilen USA2HRW’nin fiyatına bağlı olarak belirlenecektir.”

IMF istemiş, dönemin hükümeti “niyet mektubu” ile istediklerini yerine getiriyordu.

Amaç “doğrudan gelir desteği” adı altında köylülere “nakit para” yardımı yaparak tarım sübvansiyonlarını kaldırmaktı. “Taban fiyatı” uygulamalarıyla sürdürülegelen tarım destekleme politikaları, “doğrudan gelir desteği”yle, yani köylüye dekar başına verilecek “nakit para”yla ortadan kaldırılacaktı.

“Fakir çiftçileri hedef alan doğrudan gelir desteği sistemi” kurulacağı beyanıyla, örgütsüz ve dağınık durumdaki köylü kitlesi içinde uygulamayı destekleyecek bir kesim yaratılmak isteniyordu. Öyle ki, tarım ürünlerine yapılan sübvansiyonların, “fakir çiftçilerden çok zengin çiftçilere fayda sağladığı” ileri sürülerek, topraksız ve az topraklı köylü kitlesi IMF uygulamasının destekçisi haline getiriliyordu.

Her ne kadar “niyet” ortaya konulmuş, “fakir çiftçiler” “doğrudan gelir desteği” adı altında “nakit para”yla üretimden uzaklaştırılmaya karar verilmişse de, Kasım 2000 ve Şubat 2001 krizleri nedeniyle uygulamaya istenildiği gibi geçilemedi.

Ardından yeni IMF anlaşmaları ve yeni koşullar geldi.

“Şeker üretiminde, fiyatlandırmasında ve pazarlamasında usul ve esaslar getirerek piyasadaki istikrarın sağlanması amaçlanmaktadır. 2002-03 üretim döneminden itibaren Devlet tarafından fiyat açıklanmayacaktır. Şeker piyasası, Şeker Kurulu tarafın-

dan düzenlenecektir. İhtiyaç fazlası şeker üretimine son verilerek devletin zarara uğraması engellenecektir. Üretici ekim öncesinde fiyatı bilerek ekim kararı verecektir. **Türk insanı daha ucuza şeker tüketecektir. Tüm çiftçilere doğrudan gelir desteği verilerek gelir kaybı giderilecektir. Şeker fabrikalarının özelleştirilmesinin önü açılacaktır.**” (3 Mayıs 2001 tarihli “Niyet Mektubu”)

IMF’nin haciz memuru olarak atanan Kemal Derviş’le birlikte “onbeş günde onbeş yasa”yla şeker yasası ve tütün yasası çıkarıldı. Artık şeker pancarı ekmek, tütün yetiştirmek kotaya bağlanmıştı. Kotası olanlar üretime devam ederken, kota dışı kalanlar “doğrudan gelir desteği”yle “nakit para” verilerek üretimden uzaklaştırıldılar.

Yapılmak istenen ve yapılan çok açıktı. Şeker, buğday ve tütün başta olmak üzere tarımsal üretimi olabildiğince azaltmak, köylünün eline geçen geliri düşürmek ve “fakirin fakiri” haline gelen köylüleri kentlere göç etmeye, böylece kentlerde ucuz emek gücü ve tüketici olarak yaşamaya zorlamak.

Bu yolla, üretmeden tüketen bir “köylü” kitlesi ortaya çıkartılırken, tarımsal üretimdeki azalış ithal tarım ürünleri yoluyla karşılanmaya başlandı.

Böylece başta ABD olmak üzere emperyalist ülkelerin **tarımsal ürün fazlası için yeni bir pazar** yaratılmış oluyordu.

2000 yılında 21 milyon ton olan buğday üretimi 2007 yılında 17,7 milyon tona düşerken, konulan “kota”yla şeker pancarı üretimi 18,8 milyon tondan 12,9 milyon tona düştü. Aynı dönemde “Şikago emtia borsası”nda buğday fiyatı 121 dolardan 345 dolara yükselirken (%185), şeker fiyatları 2006 yılında %82 artarak 8,5 dolardan 15,5 dolara yükseldi. Sadece buğday üretimindeki azalışın ekonomiye maliyeti bir milyar dolar olmuştur.*

Basit bir yol bulunmuştu. Köylüler “doğ-

* Üretim azalışı sadece ekonomik kayıp değildir, aynı zamanda tarım ürünleri ithalatını daha da artırmıştır. Kasım 2007’de çıkartılan bir kararnameyle Toprak Mahsulleri Ofisi’ne (TMO), 800 bin ton gümrük vergisinden muaf buğday ithal etme yetkisi verilmiştir. Yine aynı kararname çerçevesinde AB ile yapılan anlaşma gereğince, tarife kontenjanından yıllık 300 bin tonluk buğdayın ithal yetkisi de verilmiştir. Böylece TMO, toplam 1.2 milyon ton gümrük vergisiz buğday ithal etme yetkisi almıştır.

	Tütün Ekilen Alan (Dekar)	Tütün Ekicisi	Tütün Üretimi Ton
1999	270.751	568.121	251.070
2000	237.722	563.474	208.002
2001	198.827	478.022	152.571
2002	194.683	405.882	159.521
2003	183.043	318.504	112.158
2004	192.711	282.041	132.859
2005	185.460	255.753	135.247
2006	146.166	215.307	98.137

Kaynak: DPT, TEKEL ve TAPDK verileri

(Bin ton)	Buğday Üretimi	Şeker Pancarı Üretimi
2000	21.000	18.821
2001	19.000	12.633
2002	19.500	16.523
2003	19.000	12.623
2004	21.000	13.517
2005	21.500	15.181
2006	20.010	14.452
2007	17.678	12.875

Kaynak: DPT

rudan gelir yardımı” adı altında para dağıtarak üretimden kopartılırken, kentli nüfus, özel olarak küçük-burjuvazi ekmeği, şekeri, sigarayı “daha ucuz” a tüketeceği demagojisiyle yedeklendi. 2001 Şubat krizinin “şok”u içinde, köylüsünden kentlisine herkes “bindiği dalın” kesilmesine sessiz kaldı.

Yedi yıllık uygulamayla önemli ölçüde başarıya ulaşıldığına kanaat getiren IMF, şimdi “doğrudan gelir desteği”nin bütçeye yük olduğunu hesaplayarak bu desteğin kaldırılmasına karar verdi. Tayyip Erdoğan da “sosyal restorasyon planı” adı altında IMF’nin bu kararını uygulayacaklarını ilan etti.

IMF’nin talimatlarının yerine getirilmesinin tek nedeni de, sürekli artan ve ödenemez boyutlara ulaşan **dış borçları** “çevrilebilir” hale getirmektir.

Artık borçlar “çevrilebiliyor”, yeni borçlanmaya gidilebiliyordu, tanrının ne hale geldiği ise, köylüler dahil kimsenin fazlaca umurunda olmuyordu.

Bu koşullarda “sigara yasağı yasası”, “en radikal” biçimde meclisten hızla çıkartıldı.

Sigaranın Dumanı

4. Murat’ın “tütün yasağı”nı aratmayacak boyutlarda “sigara yasağı” neredeyse tüm “önce sağlık” diyen herkesin desteğiyle meclisten çıktı. Sigaranın “sağlığa” zararları üzerine yıllardır sürdürülen propagandalar “sigara yasağı”yla birlikte “zafer”e ulaştı.

Ama...

“Şark tütünü”nün dünyada en büyük üreticisi olan bir ülkede, Türkiye’de, IMF talimatlarıyla Kemal Derviş’in ilk işi olarak çıkartılan “tütün yasası”yla tütün ekim alanlarının sınırlandırıldığı ve kotaya bağlandığı koşullarda “sigara yasağı” getirildi.

“Doğrudan gelir desteği”ne rağmen buğday ve şeker üretiminde istenilen düzey tam olarak tutturulamamışken, tütün ekim yasağının ceza yaptırımlarıyla daha da güçlendirilerek en sert biçimde uygulandığı bir ülkede “sigara yasağı” getirildi.*

1999 yılında 270 bin dekar alanda 568 bin köylü tütün ekimi yaparken, 2006 yılında ekim alanı 146 bin dekara ve tütün ekicilerinin sayısı 215 bine düştü. Tütün üretimi 251 bin tondan 98 bin tona geriledi. Azalan tütün üretiminin değeri ihracat fiyatlarıyla 600 milyon dolardır.

Şüphesiz, tütün denildiğinde aklına “sigara sağlığa zararlıdır” sloganı gelenler için sorun, tütün üretiminin ekonomik değeri, tütün üreticisinin topraktan kopartılması ve kentlere göç etmek zorunda bırakılması değildir. Bunlar, tütün yasağı bir tarafa, Avrupa’nın “en radikal” sigara yasağının getirilmiş olmasının bile yeterli “sağlık güvencesi” sağlamayacağını düşüneceklerdir. Avrupa sigarayı “kamusal alan”lardan yasaklayarak “vatandaşının sağlığını düşünen uygar ülke” örneği sergilerken, tütün üretiminden, tütün üreticisinden, onların sorunlarından söz etmek pek akıl kân sayılmayacaktır.

* Tütün, Tütün Mamulleri, Tuz ve Alkol İşletmeleri Genel Müdürlüğü’nün Yeniden Yapılandırılması İle Tütün ve Tütün Mamullerinin Üretimine İç ve Dış Alım ve Satımına, 233 Sayılı Kanun Hükmünde Kararname-de Değişiklik Yapılmasına ve 4046 Sayılı Kanuna Ek Madde Eklenmesine Dair Kanunda, tütün tarımı serbest olan ilçeler dışında kalan yerler ile bu ilçelerin tespit edilmiş ve kesinleşmiş tütün üretim alanlarının dışında kalan yerlerde ekilen tütün fideleri ve dikilen tütünler sökülüp, yok edileceği, faileri hakkında 3 aydan 1 yıla kadar hapis cezası ve ekilmiş olan fideliklerin metrekare veya artığı için 500 bin lira, dikilmiş tarlaların her 1 dekar veya artığı için 100 bin lira ağır para cezası verilmesi hükmüne bağlandı.

Zaten bu tip “uygar vatandaşlar”, daha popüler ifadesiyle “metroseksüel vatandaşlar” buğdaydan şekere ve tütüne kadar tarıma getirilen sınırlamaların en büyük destekçisi olmuşlardır. Bu açıdan onların “anti-sigara” kampanyalarının gönüllü destekçisi olarak tütün ekim yasaklarından yana olmaları şaşırtıcı değildir. Doğal olarak, herşeyin “önce sağlık” çerçevesinde değerlendirilmesi gerektiği şeklinde bir önyargı sahibidirler.*

Burada sigaranın sağlığa zararlı olup olmadığını “tartışma”nın da bir anlamı yoktur. “Aktif içici”lerden çok “pasif içiciler”in ilgi alanına giren sigara yasağı ne denli “uygarlık” belirtisi olarak kabul edilirse edilsin, “uygar Avrupa”nın tütün üretimini destekleme politikaları, tüm yasaklara karşın dünya sigara üretiminin aynı düzeyde sürüyor olması “işin içinde başka iş” olduğunun kanıtlarıdır.

Söz konusu olan genetik alanındaki gelişmeler sonucunda “gelişmiş ülkeler” adı verilen emperyalist ülkelerin **artan tarımsal ürünlerine yeni pazarlar bulma sorunu**dur. Çokuluslu sigara tekellerinin “gözde” pazarı haline gelen Türkiye, tütün yasağı ile iç pazanını tümüyle yabancı tütünlere teslim etmiştir.

Sigara gerçektir, ne yapılırsa yapılsın, “kamusal alanlarda sigara yasağı” ne kadar genişletilirse genişletilsin, dünya nüfusunun belli bir bölümü sigara içmektedir. Bu nedenle, tütün ekim yasağı ve sigara yasağı “sağlık sorunu” değil, sigara içen nüfusun hangi tütünden üretilmiş sigarayı içeceği sorunudur. Elbette sigara içen nüfusun gelirinin bir bölümü sigara tüketimine gitmektedir. Dolayısıyla ortada sigara tüketimine harcanan bir gelir, para vardır. Kapitalizmin irsi hastalığı olan aşırı-üretim koşullarında bu gelirin (para) kendi aşırı üretilmiş ürünlerinin tüketilmesi için harcanmasını isteyen

* Sigara yasağına ilişkin olarak M. Ali Birand şöyle yazmaktadır:

“Sigara yasağı, AKP’nin bir devrimidir. AKP’nin muhalifi olabilirsiniz. Alınan kararın çok ağır olduğu ve birçok yanını eleştirebilirsiniz. Ancak, atılan adım devrim niteliğine itiraz edemezsiniz. Şimdi, eski hastalıklarımızı bir yana bırakalım ve bu yasağın yaşaması için bizde üstümüze düşeni yapalım. Bu yasa önümüzdeki dönemde binlerce insanımızın ölmesini engelleyecek. Belki sizin benim torunlarımızın hayatını kurtaracak. Bu kadarı dahi, alkışlamaya ve desteğe değermez mi?” (25 Ocak 2008)

başka kapitalistler de vardır. Herhangi bir çirdek satıcısı da, çiklet üreticisi de sigara yerine kendi sattığı ürünün tüketilmesini isteyecektir ve bu isteğini gerçekleştirmek için “sigara karşıtı” her türlü kampanyayı destekleyecektir. Dahası, sürekli açık veren sağlık sigortası şirketleri de ödemelerini azaltmak için bu kampanyaları desteklemek durumundadır.

Sigaranın “sağlık”a zararlı olduğundan yola çıkarak, sigara yasağını “köktenci” tarzda çözmek için tüm tütün üretimini yasaklamanın “en doğru yol” olduğunu düşünenler elbette tütün üreticisini hiç düşünmeyeceklerdir. Ve yine aynı “köktenci yasak savunucuları”, bu yasakların sigara üretimini ve tüketimini ciddiye alınabilecek ölçüde azaltmadığı halde neden ülkemizdeki tütün üretiminin yok edilmeye çalışıldığını da düşünmeyeceklerdir.

Diğer yandan “demokratik hak ve özgürlükler” konusunda proletarya diktatörlüğünün ne kadar “kötü” olduğunu, 4. Murat’ın “tütün yasağı” ve 1920’lerde ABD’deki “içki yasağı” örnekleriyle** açıklamaya kalkışanlar da, “kamusal alan”larda “türban yasağı”na “bu kamusal alan da ne oluyor” diye karşı çıkanlar da “kamusal alanlarda sigara yasağı”nın en hararetli savunucusu olabilmektedirler.

Tüm bu demagojiler ve propagandalar bir yana bırakıldığında “tütün yasağı”ndan geriye cezai yaptırımlarıyla ve rüşvetle (doğrudan gelir desteği) yürütülen tarım politikaları kalmaktadır.

Ülkemizde IMF denetiminde uygulanan tarım politikalarının özü, bir yandan emperyalist gıda tekelleri için yeni ve geniş bir pazar açmak, diğer yandan köylüleri topraktan kopartarak ucuz işgücü olarak kentlere göçe zorlamaktır.

Tayyip Erdoğan ve Ülker’in ortağı olduğu Amerikan çokuluslu tekeli **Cargil** olayında olduğu gibi mısırdan üretilen “tadlandıncı”lara pazar açmak için şeker pancarı üretimine kota getirilmiştir. Amerikan buğdayı için buğ-

** Bu iki yasak, 1980’lerde anti-stalinizm propagandasının en temel “argümanları”ndan olmuştur. Bugün “neo-liberal solcu” olan pek çok “eskimiş solcu” tarafından ortaya atılan bu iddialara göre, “yasaklarla bir yere varılamaz”dı. Bunu da 4. Murat’ın “tütün yasağı”nın “bektaşi”nin nasıl deldiğine ilişkin fıkralarla ve ABD’deki “içki yasağı”yla Al Capon’un ortaya çıkışıyla kanıtlamaya kalkışmışlardır.

day üretimi sınırlandırılmış ve Amerikan tütününü için yerli tütün üretimi yok edilmeye çalışılmaktadır.

“Sigara yasağı”nın en hararetili savunucuları bile, sorunun sigaranın sağlığa zararlı olup olmadığı değil, sigara içenlerin hangi tütünden yapılmış sigarayı içecekleri sorunu olduğunu bilmek zorundadırlar. Ve bilmek zorundadırlar ki, bugün tütün üretiminin sınırlandırılmasıyla birlikte eski tütün ekim alanlarında hint keneviri ekimi alabildiğine yaygınlaşmış ve sigara içmeyen “metrosek-süel”ler arasında uyuşturucu kullanımı alabildiğine çoğalmıştır.

İşte bu gerçekler ortamında Tayyip Erdoğan ve mehteran takımı, “sosyal restorasyon” adı altında sundukları 2008 “eylem planı”nda köylülere yapılan doğrudan gelir desteğinin kaldırılacağını ilan etmiştir.

Gerçek odur ki, doğrudan gelir desteği yoluyla büyük bir köylü kitlesi tarımsal üretimden uzaklaştırılmış, yüzbinlerce tütün ve pancar üreticisi topraktan kopartılmış, “kent yoksulları” saflarına katılmışlardır. Şimdi IMF

talimatıyla doğrudan gelir desteği kaldırılarak, bir yandan kentlerde doğrudan gelir desteğinden aldıkları paralarla yaşamlarını sürdürmek durumunda bırakılan kitleler daha da yoksullaştırılırken, diğer yandan her şeye rağmen hâlâ tarımsal üretimi sürdüren küçük toprak sahibi köylü kitlesi yeniden mülksüzleştirilecektir.

AKP’nin “sosyal restorasyon planı”na göre, artık doğrudan gelir desteği kaldırılarak “ürüne destek” verilecektir. “Ürüne destek” politikasının “fakir çiftçilerden çok zengin çiftçilere fayda sağlayacağı” IMF’ye verilen 1999 tarihli “niyet mektubu”nda açıkça belirtilmiştir. Bir başka ifadeyle, doğrudan gelir desteğinin kaldırılmasıyla küçük köylü tü-müyle tasfiye edilirken, orta ve zengin köylü daha da güçlendirilecektir. Orta ve zengin köylünün gerici-dinci özelliğiyle AKP’nin önemli bir destekçisi olduğu gözönüne alındığında, “ne kadar ürün o kadar destek” politikasının AKP tarafından neden savunulduğu da kolayca anlaşılabilir.

Vladimir İliç Ulyanov Lenin

22 Nisan 1870

21 Ocak 1924

YÜKSEL ERİŞ

1951 Tekirdağ/Şarköy
21 Ocak 1977/Trabzon

1951 yılında Tekirdağ'ın Şarköy ilçesinde doğdu. Devrimci mücadeleye, Ankara Gazi Eğitim Enstitüsü'nün Müzik bölümüne girdikten sonra aktif olarak katıldı. 30 Mart 1972'deki Kızıldere olayından sonra THKP-C'nin yeniden örgütlenmesinde etkin olarak çalıştı. 1974 yılına kadar ülkenin değişik yerlerinde örgütlenme çalışmalarını sürdürdü. Türkiye Halk Kurtuluş Partisi-Cephesi/Halkın Devrimci Öncüleri'nin kurucularından olan Yüksel yoldaş, ülkenin değişik bölgelerinde örgütücü ve yönetici olarak görev yaptı. 1976 yılına kadar sürdürdüğü Güney Anadolu bölge yöneticiliğinden Karadeniz bölge yöneticiliğine atandı ve kır gerillasının stratejik hazırlıklarını yönetti. THKP-C/HDÖ Merkez Yönetim Komitesi üyesi olarak "26 Ocak Harekâtı" için bulunduğu Trabzon'da 21 Ocak 1977 günü şehit düştü.

NEDİM ATILGAN

1959 Uşak/Karahallı-25 Şubat 1981 Selendi

1959 yılında Uşak ilinin Karahallı ilçesinde doğdu. Küçük yaşta ailesi İstanbul'a taşındı. İlkokulu bitirdikten sonra işçi olarak çalışmaya başladı. 1979'dan itibaren THKP-C/HDÖ üyesi olarak örgütsel faaliyetlerde bulundu. 1980 Kasım'ında gözaltına alındıktan sonra hiçbir suçlamayı kabul etmedi. Bir süre sonra zorla askere alındı. "Halkın silahlı devrimcilere ihtiyacı varken, oligarşiye askerlik yapmak olanaksızdır" diyerek birlikten firar etti. Profesyonel olarak örgütsel faaliyetlere katıldı.

1981 Şubat ayında oligarşinin kuşatma ve imha operasyonlarından kurtulmak amacıyla çıktıkları Selendi-Kula dağlarında, bir grup yoldaşı ile birlikte çembere alındılar. Bir hafta süren kuşatma sonunda 25 Şubat 1981 günü meydana gelen bir çatışmada şehit düştü.

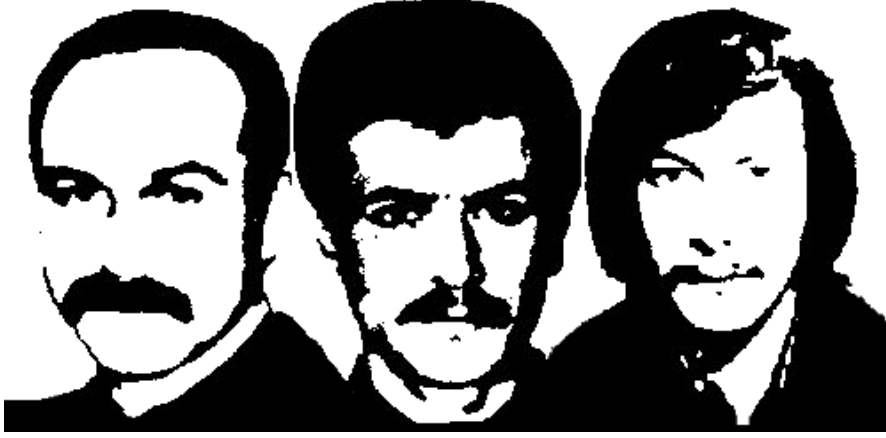
MUSTAFA ATMACA

1948 Sivas/Kangal-29 Şubat 1992 İstanbul

1948 Sivas/Kangal doğumlu Mustafa Atmaca, işçi olarak değişik işyerlerinde ve fabrikalarda çalışmış ve 1976 yılında Sefaköy'de metal işkolunda çalıştığı fabrikada işçi olarak çalışan Mehmet Yıldırım yoldaşla tanışarak THKP-C/HDÖ örgütsel ilişkileri içine girmiştir. Bu tarihten sonra sendikal faaliyetlerde bulunan Mustafa yoldaş, 1978 yılında bağımsız Çağdaş Maden-İş Sendikası Genel Başkanlığına seçilmiştir. 12 Eylül askeri darbesiyle birlikte, tüm sendikalar gibi, Çağdaş Maden-İş de kapatılmış ve Mustafa yoldaş ve diğer sendika yöneticileri hakkında değişik davalar açılmıştır.

1981 Mart ayında örgüte yönelik bir operasyonda gözaltına alınmış ve birbuçuk ay sonra tutuklanarak Alemdağ cezaevine gönderilmiştir. 1983 yılında tutsaklığı sona erdikten sonra iki yıl Tekirdağ' da zorunlu ikamete tabi tutulmuştur. İşkence ve tutsaklık koşullarından kaynaklanan hastalık, etkin bir biçimde devrimci faaliyetlere katılmasını engellemiş ve her türlü olanaksızlıklar içinde sürdürülen tedavisi başarılı olmamış ve 29 Şubat 1992 günü yaşamını yitirmiştir.

İLKER AKMAN

1950 Ankara - 26 Ocak 1976/Beylerderesi

1950 yılında doğan İlker yoldaş, devrimci mücadeleye ODTÜ-Metalurji Mühendisliği'ne girdikten sonra aktif olarak katılmıştır. Bu yıllarda öğrenci hareketi içinde yer alırken, 1971-72 döneminde THKP-C saflarına katılmıştır. Kızılder'e'den sonra yeniden örgütlenme çalışmalarına katılarak THKP-C/HDÖ'nin kurucularından birisi olmuştur. THKP-C/HDÖ Merkez Yönetim Komitesi üyesi olarak Marmara ve Güney-Doğu Bölge Yöneticiliği yaptı ve 26 Ocak 1976 günü Malatya'da Beylerderesi'ndeki çatışmada diğer iki yoldaşıyla birlikte şehit düştü.

Ölümünden kısa bir süre önce hazırladığı "Mevcut Durum ve Devrimci Taktiğimiz" adlı yazısı bulunmaktadır.

HASAN BASRİ TEMİZALP

1950 Maraş - 26 Ocak 1976/Beylerderesi

1950 yılında doğdu ve ODTÜ-Maden Mühendisliği'ne girdikten sonra devrimci mücadeleye katıldı. 1970-73 arasında THKO saflarında silahlı mücadeleye katıldı ve tutuklandı. 1974 yılında cezaevinden çıktıktan bir süre sonra THKP-C görüşlerini benimseyerek THKP-C/HDÖ saflarında profesyonel devrimci olarak çalışmaya başladı. Malatya-Elazığ çevresinde maden işçileri arasında çalıştı. THKP-C/HDÖ'nin Merkez Yönetim Komitesi üyesi olan Hasan Basri yoldaş, 26 Ocak 1976 tarihinde Malatya'nın Beylerderesi bölgesindeki silahlı çatışmada oligarşinin zor güçleri tarafından diğer iki yoldaşıyla birlikte şehit edildi.

YUSUF ZİYA GÜNEŞ

1955 - 26 Ocak 1976/Beylerderesi

1955 yılında doğdu. 1971' deki silahlı mücadelenin etkisiyle THKP-C sempatisini olarak devrimci mücadeleye katıldı. ODTÜ-Mühendislik Fakültesi'ne girdikten sonra THKP-C/HDÖ üyesi olarak mücadeleye profesyonel olarak devam etti. Örgütün ilk silahlı eylem kadrolarından olan Yusuf Ziya yoldaş, İlker ve Hasan Basri yoldaşlar ile birlikte Sivas'ta gerçekleştirdikleri silahlı eylemlerden sonra Malatya'da oligarşinin zor güçleriyle giriştikleri ilk silahlı çatışmada yer aldı. Bu çatışmadan iki gün sonra, 26 Ocak 1976'da kuşatıldıkları Beylerderesi'ndeki silahlı çatışmada iki yoldaşıyla birlikte şehit düştü.

ULAŞ BARDAKÇI
1947 Hacibektaş
19 Şubat 1972 İstanbul

Hele Ulaş'a Ulaş'a
Ulaş benzerdi güneşe
Ulaş gardaş can veriyor
Yüreğim düştü ateşe.

Ulaş'ın elinde mavzer
Mavzeri türküye benzer,
Bizimkiler böyle ölür
Böyle ölür bizimkiler

Tohumlar düştü toprağa
Donandı yeşil yaprağa
Kurban olam kurban olam
Seni yaratan toprağa.

Taksim Tramvay Durağı'nda Günah Çıkarma (İstiklal Caddesi'nin Profesyonel Protestocuları)

"O anda koluma biri girdi. Döndüm baktım, televizyoncu bir arkadaşım... Sarıldık, hal hatır sorduk. Sonra "Hadi gel seni bir yere götürüyüm" diyerek emrivaki yapıp, yıllarca sermayeye karşı işçi sınıfı mücadelesi veren TKP'nin bulunduğu binaya soktu. Asansörle yukarı çıkarken "Bizim arkadaş kapitalistin kralıydı ama o da komünist mi oldu ne" diye düşünmeye başladım. Herhalde TKP bürosuna gireceğiz derken, asansör kapısı açıldığında kendimi bambaşka bir yerde buldum, şok oldum. Aynı Laila, Reina tipinde yapılmış bir teras bardı burası. Gündüz olduğu için bomboştu ama personel çalgın geceye hazırlık için harıl harıl çalışıyordu. Bizim televizyoncu arkadaş "Bekirciğim, medyanın tadı tuzu kalmadı, ben de mesleği bıraktım, bu teras barın işletme müdürlüğünü yapıyorum" dedi. Şaşkınlığım iki kat arttı. Yeni açılmış olmasına rağmen gelen müşterileri anlattı. Elçilerden, holding patronu ünlü işadamlarına kadar çok sayıda isim sıraladı.

Alt kat sermaye karşıtı Türkiye Komünist Partisi... Üst kat sadece sermayesi olabilenin gireceği, holding patronlarını ağırlayan Taksim'in Laila'sı...

Alt katta Venezuela'daki gençlik örgütü organizasyonuna katılma planları için kafa patlatan komünistler... Üst katta vur patlasın, çal oynasın diyen kapitalistler... Neredeyse yanyana, sırt sırta, omuz omuza... Garip, tuhaf ve şaşırtıcı... Taksim inanılmaz bir değişim içinde. Ve de müthiş bir haber patlaması var. Her sokak, her bina, her dairede haber kaynıyor. Hem de fokur fokur... Siyahlar, beyazlar, tezatlar.. İdeolojiler, dolu ve boş beyinler." (Bekir Hazar, Yeni Şafak, 26 Temmuz 2005)

"Medya"dan...

13 Nisan 2007

HÖC Temsilciliği 1 Mayıs'ta Taksim'de...

İstanbul HÖC Temsilciliği 1 Mayıs günü Taksim'de olacaklarını yaptığı basın açıklamasıyla duyurdu. **Taksim Tramvay Durağı**'nda yapılan açıklama ile HÖC Temsilciliği 1 Mayıs günü Taksim Meydanı'nda olacağını duyurdu.

19 Nisan 2007

Malatya'da üç kişinin boğazı kesilerek öldürülmesi, Taksim'de protesto edildi. **Taksim Tramvay Durağı**'nda toplanan yaklaşık 150 kişilik grup, basın açıklaması yaparak olayı kınadı. Çeşitli sivil toplum örgütlerine üye yaklaşık 150 kişilik grup, **Taksim Tramvay Durağı**'nda Malatya'da üç kişinin öldürülmesini protesto etti.

2 Mayıs 2007

Kadınlar Darbe ve Muhtıraya Hayır Diyecek

Kadınlar, Muhtıra ve Darbeye Hayır Diyen Kadınlar pankartıyla bir araya gelerek, saat 19.30'da Taksim Tramvay durağında toplanacak. Karakuş, darbe ve muhtıralar kadınların hayatını daha geriye götürüyor, daha kötüye götürüyor dedi.

Kadınlar, Cuma akşamı Genelkurmay tarafından yapılan açıklamayı protesto etmek amacıyla "Muhtıra ve Darbeye Hayır Diyen Kadınlar" pankartıyla bir araya gelecek. Akşam saat 19.30'da **Taksim Tramvay Durağı**'nda toplanan kadınlar çağrısında, "1 Mayıs Taksim zorlamamızdan sonra yine Taksim'deyiz" dedi.

8 Mayıs 2007

Emekçi Kadınlar Derneği, Taksim 1 Mayıs eylemine yönelik devlet terörünü **Taksim Tramvay Durağı**'nda protesto etti. Emekçi kadınların "Katil Vali istifa" pankartı açması nedeniyle kimlik kontrolü dayatan polis, 301. maddeden suç duyurusunda bulunacağını belirtti. Taksim Tramvay durağında bir araya gelen emekçi kadınlar, "Katil vali istifa. Gaz bombası yasaklansın" yazılı pankart açtı.

30 Haziran 2007

Genelkurmay bildirisine protesto

HÖC, ESP Birliği gibi demokratik kitle örgütü üyesi bulunduğu bir grup, Taksim Meydanı'nda Genelkurmay Başkanlığı'nın yayınladığı son bildiriye protesto etti.

Aynı Grup, F tipi cezaevlerinde ölüm oruçlarının başlamasına neden olan "tecrit" uygulamasının devam ettiğini belirterek, Adalet Bakanlığı'nın Behiç Aşçı'nın ölüm orucuna ara vermesini sağlayan genelgesinin cezaevlerinde uygulanmasını istedi.

Taksim Tramvay Durağı'nda bir araya gelen HÖC, ESP, Partizan, ODAK, ÖMP gibi demokratik kitle örgütü üyesi bir grup, "Kışkırtmalara, linçlere, provakasyonlara, katliamlara son, yaşasın Türk ve Kürt halklarının birleşik mücadelesi" yazılı pankart açtı.

12 Eylül 2007

12 Eylül karanlığına meşaleli protesto

Taksim Tramvay Durağı'nda bir araya gelen darbe karşıtları "12 Eylül karanlığı yırtılsın" yazılı bir pankart açtı. Eyleme getirilen bir tank maketinin, militarizmi protesto için parçalanmasının ardından darbe karşıtları meşalelerle Galatasaray Meydanı'na yürüyüşe geçti.

Eylemi düzenleyen kurumlar şöyle; 78'liler Türkiye Girişimi, 78'liler Federasyonu, Üniversite Öğretim Üyeleri Derneği, Karşı Sanat, İstanbul Tabip Odası, TMMOB, İHD, KESK İstanbul Şubeler Platformu, Pir Sultan Abdal Derneği Marmara Şubesi, PEN Türkiye Merkezi, DTP, ÖDP, EMEP, SEH, SDP, TKP, Dersim Enstitüsü ve Anarşist blok.

23 Eylül 2007

Göçmenlerin Öldürülmesi Protesto Edildi

Ölüm yasalarının kaldırılması ve göçmen kardeşlerimizle dayanışmak için 23 Eylül Pazar günü saat 14.00'de **Taksim Tramvay Durağı**'nda EHP, SEH, AKİ, 78'liler Vakfı Girişimi, Tüm-İGD, Öğrenci Muhalefeti, Umud Kooperatifi, İşçi Mücadelesi, AN-KİÇ, Otonom-A, Anarşist Cephe, HKM, SDP, Lambda İstanbul katılımıyla bir protesto etkinliği düzenlendi. DHB okurlarında destek verdiği eyleme toplam 50 kişi katıldı.

16 Ekim 2007

'Tezkereye hayır' demek için Taksim'e

Sınırdışı operasyon için hazırlanan tezkere meclise gönderildi. Siyasi parti ve platformlar ile demokratik kitle örgütleri ise kirliliğe karşı demokratik barış talebini dile getirmek için bugün akşam Taksim Tramvay Durağı'nda buluşacak.

Aralarında ESP, DTP, EMEP, SDP, EHP, HÖC, DHP, Devrimci Hareket, Alınteri, Antikapitalist, HKM, Mücadele Birliği, Odak, SODAP, Tekstil-Sen ve Partizan'ın yer aldığı kurumlar bugün akşam saat 19.00'da **Taksim Tramvay Durağı**'nda kitlesel bir basın açıklaması gerçekleştirecek.

3 Kasım 2007

Rice protestosu

Çırağan Sarayı'nda düzenlenen 'Genişletilmiş Irak'a Komşu Ülkeler Toplantısı'na katılmak için dün akşam saatlerinde İstanbul'a gelen Amerika Birleşik Devletleri (ABD) Dışişleri Bakanı Condoleezza Rice protesto edildi. **Taksim Tramvay Durağı**'nda bir araya gelen HKP üyeleri 'Kahrolsun ABD-AB Emperyalizmi', 'Katil Condi evine dön' yazılı dövizler taşıyan grup sık sık, 'Kahrolsun ABD-AB emperyalizmi', 'Kahrolsun emperyalizm yaşasın sosyalizm' sloganları attı.

12 Kasım 2007

İsrail Cumhurbaşkanı Şimon Peres, Taksim'de iki ayrı gösteriyle protesto edildi

"Katil Peres Türkiye'den defol" sloganları atan göstericiler, Hamas bayrakları ile Peres'in çarpı işareti bulunan fotoğraflarını taşıdı.

Resmi temaslarda bulunmak üzere Türkiye'ye gelen İsrail Cumhurbaşkanı Şimon Peres'e yönelik protestolar sürüyor. İstanbul'da yapılan protesto gösterilerinden ilki Ezilenlerin Sosyalist Platformu (ESP) üyeleri tarafından **Taksim Tramvay Durağı**'nda gerçekleştirildi.

2 Aralık 2007

SDP, Kürtler ve DTP üzerindeki baskıları kınadı

Taksim Tramvay Durağı'nda bir araya gelen bir grup SDP'li, "Ateş etme konuş DTP'ye dokunma" pankartını açarak, "Biji bratiya gelan", "DTP'ye dokunma" ve "Barışa bir ses çift taraflı ateşkes" sloganlarını attı.

5 Aralık 2007

Sosyal Güvenlik Reformu'na protesto

Yaklaşık 150 gazeteci **Taksim Tramvay Durağı**'nda toplandı. Gazeteciler "Yıpranma hakkı gasp edilemez" yazılı bir pankart açtı. Grup, Galatasaray Meydanı'na kadar sloganlar eşliğinde yürüdü.

22 Aralık, 2007

Halklar ve Özgürlükler Cephesi (HÖC), sınır ötesi operasyonu kınamak amacıyla İstanbul **Taksim Tramvay Durağı**'nda basın açıklaması yaptı.

28 Aralık 2007

Sınır ötesi operasyonları protesto eden İstanbul'daki demokratik kitle örgütleri, Kürtler üzerindeki imha politikalarının çözüm olmadığını belirtti. Aralarında HÖC, SDP, ESP, BDSP, Partizan, Devrimci Hareket, Mücadele Birliği, EHP ve HKM'nin bulunduğu demokratik kitle örgütleri, sınır ötesi operasyonu **Taksim Tramvay Durağı**'nda yaptıkları basın açıklamasıyla protesto etti.

5 Ocak 2008

Feminist Kadınlar dün gece Taksim'de eylem yaparak, yılbaşında Taksim'de yaşanan cinsel saldırıyı ve polisin saldırıyı seyretmesini protesto etti. Kadınlar tacizcilere karşı mor iğne dağıttı. Dün gece saat 22.00'de **Taksim Tramvay Durağı**'nda bir araya gelen kadınlar, 'gecelerde sokaklarda bizim' dediler.

13 Ocak 2008

Taksim'den haykırdık: Eğitim Hakları Satılamaz

Amerikancı ve Fettullahçı kimliğiyle tanınan YÖK başkanı Yusuf Ziya Özcan hafta başı yaptığı açıklamada milyonlarca öğrenciye açık açık: "Paranız yoksa okumayın kardeşim!" dedi. Bugün **Taksim Tramvay Durağı** önünde saat 13.30'da yeni YÖK başkanı Yusuf Ziya Özcan'ın, emekçi çocuklarına üniversite kapılarını kapayıp arkasından kilitleyen, eğitimi sadece parası olanlara hak olarak gören açıklamasını protesto etmek için bir basın açıklaması gerçekleştirildi.

15 Ocak 2008

Dayağa Protesto

Taksim'de bir grup üniversite öğrencisi, bir hafta önce Afyon'da iki üniversite öğ-

rencisinin Ülkücüler tarafından dövüldüğünü öne sürerek, gösteri düzenledi.

Öğrenciler dağıttıkları 'Günün spesiyali (Reis Tavsiyeli) Ülkücü muameleli afyon usulü dalma tarifi' başlıklı kağıtta dayağı yemek tarifi şeklinde anlattılar. **Taksim Tramvay Durağı** önünde dün saat 12.00 sıralarında toplanan 20 kişilik öğrenci grubu, iki öğrencinin yüzleri morarmış halde görüntülerinin bulunduğu "Dikkat! Ülkücü piyango size de vurabilir" yazan dövizler taşıdı. Grup, sloganlar atıp polis müdahalesi olmadan dağıldı.

YÖRSAN işçileriyle dayanışmak için

19 Ocak Cumartesi günü saat 13.00'te **Taksim Tramvay Durağı**'ndayız. 27 Ocak Pazar günü Susurluk'taki YÖRSAN Fabrikasının önünde bekleyen işçi kardeşlerimizle buluşuyoruz.

23 Ocak 2008

Basın Açıklamasına Polis Engeli

Bugün saat 13:00'da **Taksim Tramvay Durağı**'nda yapılan basın açıklamasına polis müdahale etti. "Ortak Düşman Amerika'dır" diyerek basın açıklaması yapmak isteyen HÖC'den onlarca kişi polisin saldırısına maruz kaldı.

23 Ocak 2006

"Zafer Arçelik işçisinin olacak!"

Nakliyat-İş Sendikası, Arçelik'te Yıldırım İnşaat'ta çalışan üyelerinin işten çıkarılmasını, bugün **Taksim Tramvay Durağı**'nda gerçekleştirdiği eylemle protesto etti.

26 Ocak 2008

Gazze dramı Beyoğlu'nda

Taksim Tramvay Durağı'na gelerek "Hepimiz Filistinliyiz", "Hepimiz Gazzeliyiz" yazılı dövizler açan Filistin Dayanışma Derneği ve İnsan Hakları Dayanışma Derneği üyesi bir grup, sloganlar atarak bir süre oturma eylemi yaptı.

27 Ocak 2008

PSAKD, Kadıköy'de buluşmaya çağırdı

Pir Sultan Abdal Kültür Derneği, bugün **Taksim Tramvay Durağı**'nda yaptığı basın açıklamasıyla 3 Şubat günü Kadıköy'de yapılacak "öğretimize ve özgürlüğümüze saygı" mitingine katılım çağrısı yaptı.

30 Ocak 2008

ESP: Buzdağının ardındakiler yargılansın

ESP, bugün **Taksim Tramvay Durağı**'nda yaptığı basın açıklamasında kontrgerilla gerçeğine dikkat çekti. ESP, kontrgerilla devletin medarı iftihar isimlerinin yargılanmasını ve cezalandırılmasını istedi.

Yukardaki haberlerde ilk göze çarpan, her cins ve çeşitten sol ya da solumsu "toplaşmaların" ve örgütlerin (her türden legalistlerin ve legalize olmaya çalışanların) **Taksim Tramvay Durağı**'nda yaptıkları "protesto"lardır.

Protesto konularına bakıldığında, sol ya da solumsu topaşmaların ve örgütlerin eko-

nomik, sosyal ve siyasal olaylar karşısında "çok duyarlı" oldukları hemen görülmektedir.

10, 20, 50 ya da 100-200 kişilik protesto eylemleri, neredeyse hiç şaşmaz bir biçimde Taksim Tramvay Durağı'nda gerçekleştirilmekte, "duyarlı"lık ortaya konulmakta, "-cek, -cak"larla süslenmiş konuşmalar ya-

pılmakta, birkaç istisna dışında sloganlar eşliğinde “polis müdahalesi olmadan sessizce” dağılmaktadır.

Bu protesto eylemlerinin çokluğuna ve sıklığına bakarak Türkiye solunun “nabızı”nın Taksim Tramvay Durağı’nda attığını söylemek pek yanlış olmayacaktır. (Benzer bir “nabız” alanı da Ankara’nın **Yüksel Caddesi**’dir.)

Burada ilk akla gelen soru, Taksim Tramvay Durağı’nın nasıl bir keramete sahip olduğu, neden sol ve solumsu her “toplaşma” ve örgütlenmelerin “eylem alanı” olarak Taksim Tramvay Durağı’nı seçtikleridir.

Taksim Tramvay Durağı’nın tüm kerameti, yüz metrekaarelik bir alanda *Greenpeace*’leştirilmiş eylemlere polisin fazlaca müdahalede bulunmaması, “vallilik” tarafından burada yapılacak “basın açıklamaları”na icazet verilmiş olmasıdır.

İstiklal Caddesi’nin ara sokaklarına dağılmış pek çok sol parti binaları, dernekler, sol yayın kuruluşları bu protesto eylemleri için gerekli “kitle”yi de sağlamaktadır.

“Kitle” hazır, yer izinli olduğundan artık her türlü olaya karşı “protesto” düzenlemek olanaklı hale gelmiştir.

Bugün “sol literatür”de hemen hiç kullanılmayan deyişle “icazetli sosyalistler”, kendilerine tahsis edilmiş yüz metrekaarelik tramvay durağında “kurtlarını” dökmektedirler.

Ancak Taksim Tramvay Durağı’nın kerameti bunlarla sınırlı değildir.

Asıl keramet, “medya”nın, özellikle de “magazin medya”nın yüzlerce kamerasının ve yazarının İstiklal Caddesi’nde üslenmiş olmalarındadır. Dolayısıyla “eylem” haberleri magazinleştirilmiş “medya”da yer bulmakta güçlük çekmemekte ve yer bulduka da sürdürülebilir hale gelmektedir.

Gerek İstanbul’un Taksim Tramvay Durağı’nda, gerekse Ankara’nın Yüksel Caddesi’nde gerçekleştirilen icazetli ve marjinal “protesto” eylemleri “medya”da yer bulduğu ölçüde “birşeyler yapıldığı” izlenimini yarattığı için sol ve solumsu çevreler tarafından “inadına” sürdürülmektedir. Ve tüm le-

galistler “protesto eylemleri”ni Taksim Tramvay Durağı (ya da Ankara Yüksel Caddesi) sınırlarının ötesine taşıdıkları andan itibaren “kitle” bulamayacaklarını, “icazet” alamayacaklarını, dolayısıyla da polisin “sert” müdahalesiyle karşılaşacaklarını da çok iyi bilmektedirler.*

“Sol neden bu duruma düştü” diye uzun uzun düşünmeye gerek yoktur. Bu durumu ve nedenlerini *Kurtuluş Cephesi*’nin 93. sayısındaki “*Eylemde Greenpeace*’leşmek ve *Bindirilmiş Kıtalar Operasyonu*” yazısında şöyle ifade ettik:

“Kitlelerin depolotizasyonunun kırlamadığı, kitle mücadelelerinin gelişmediği günümüz koşullarında bu türden ‘kitle örgütleri’, küçük gruplaşmaların arkadaş ilişkilerinin ötesine geçememektedir. Bu dar ve küçük arkadaş gruplarına dayanan ‘insiyatifler’, ‘platformlar’, ‘kitle örgütleri’ kaçınılmaz olarak kitlesel ölçekte eylemler örgütleme yeteneğine de sahip değildir. İşte bu dar ve küçük arkadaş gruplarıyla sürdürülen ‘kitle çalışması’, eylemlerde *Greenpeace*’leşmenin maddi ortamını yaratmıştır.”

Yine aynı yazımızda belirttiğimiz gibi, görülmeyen, bilinmeyen, legalizmin tümüyle bilinemez hale getirdiği en temel olgu ise, halkın mevcut düzene karşı tepkileri ile oligarşi arasında kurulmuş olan **sunî denge**dir. Sunî denge kavranılmadığı, legalizmin ve onun “iç rahatlatıcı” “protesto eylemleri”nin sunî dengenin sürdürülmesinde oynadığı rol önemsenmediği sürece devrimci mücadelelerin gelişmesinden ve geliştirilmesinden söz etmek olanaksızdır. Bugün Taksim Tramvay Durağı “eylemleri”, oligarşinin sunî dengeyi koruyabildiği oranda sürdürülebilirliktedir.

Sol ve solumsu “toplaşmaların” ve örgütlerin “taftarları” bu gerçekleri görmedikleri sürece, “umudu büyütme”den söz ederek, “inadına devrim” diyerek gidip gelecekleri tek yer Taksim Tramvay Durağı olmayı sürdürecektir.

* Böyle bir ortamda Yüksel Caddesi müdavimlerinden birilerinin çıkıp “bildirge” yayınlamak, “Türkiye Devriminin evrimi”nden söz etmeleri, Türkiye Devriminin Acil Sorunları’ndan “çalıntılar” yaparak “4. bunalım dönemi” teorisi yapmaları da şaşırtıcı değildir.

Takunyali YÖK Başkanından “Baskın Basanındır”cıya Paralı Üniversite Özlemi

Kimilerine göre Fettullahçı, kimilerine göre “ılımlı islamcı”, kimilerine göre “dini bütün”, ama uzmanlık alanı “din ve polis” olan bir kişinin YÖK başkanlığına atanmasıyla birlikte üniversitelerin paralı hale getirilmesi tartışılmaya başlandı. Bu “din ve polis” konusunda uzman* YÖK başkanı paralı üniversiteyi şöyle ortaya attı:

“Okullar bedava. Hiçbir yerde görülmemiştir. Şunu yapmak istiyoruz: Üniversiteleri paralı yapalım, ihtiyacı olana burs verelim. Hiç olmazsa üniversiteler ayağının üzerinde dursun. Sonra, insanlar çalışınca bu parayı geri ödesin. Aynı Kredi ve Yurtlar Kurumu’ndan alınan kredi gibi. İsteyene 8-10 bin YTL kredi versek, sonra bunu bize geri ödese. Neyse borcu... ABD’de olduğu gibi, mezuniyetten sonra ödesin. Bunun ideali, hiç kimseyi üniversiteye taşımamak. Sadece belli sayıda insanı taşımak. Diğerlerini, yüksek teknik okullara ve yüksek meslek okullarına yönlendirmek. Ara elemana ihtiyaç var. İstihdam sorunu çözülür.” (YÖK başkanı Yusuf Ziya Özcan)

Takunyali yeni YÖK başkanının üniver-

telerin paralı olmasına ilişkin açıklamasının ardından “ezber bozan”, “baskın basanındır”cı, “bağımsız sosyalist aday” ve nihayetinde Bodrum müdavimi Baskın Oran “Bedava Üniversite Ezberi” başlıklı yazısıyla YÖK başkanına “destek verdi”. Bilen bilmeyen herkes paralı üniversite konusunda eteğindeki taşları dökmeye başladı.**

Ancak paralı üniversite “fikriyatı” sadece Baskın Oran’ın “desteği”yle sınırlı kalmadı. “Soyut bir gelecek için somut bugünden vazgeçilemez” teorisyeni Murat Belge ve Liberal Demokrat Parti, neredeyse aynı sözcüklerle takunyali YÖK başkanına “destek” verdiler.

Üniversitelerin paralı yapılmasıyla vaad edilen “iş bulma” olanakları karşısında şüphesiz “hali vakti yerinde” olanlar kadar üniversiteyi bitirdikten sonra işsiz kalacağından

** Oysa aynı konu daha önce Tayyip Erdoğan tarafından sıkça dile getirilmiştir. Tayyip Erdoğan’ın “tezleri” şöyledir: “Batıda ve ABD’de mesleki okulların eğitimden payının yüzde 75, düz liselerin payının ise yüzde 25 olmasına rağmen Türkiye’de bunun tam tersi bir durum söz konusu. Batıda mesleki liselerden mezun olanlar meslek edinerek mezun oluyorlar. Eğer üniversiteye devam edecekse ediyor, üniversiteye devam edememesi halinde en azından bir meslek sahibi olduğu için özel sektörde veya devlette rahatlıkla kendisine yer bulabiliyor. Türkiye şu anda böyle bir açıyla karşı karşıyadır. Biz bunu gidermenin gayreti içindeyiz. Süratle meslek liselerine yönelik bu adımı kararlı bir şekilde atacağız, atıyoruz. Küreselleşen dünyada bu eğitilmiş nüfus sadece bizim ihtiyacımızı karşılamakla kalmayacak pek çok ülkenin yetişmiş eleman talebine de cevap vererek en değerli ihracat unsurumuz haline gelecektir.”

* YÖK başkanının “Kanada’da Müslümanlar”, “Ülkemizdeki Cami Sayıları Üzerine Sayısal Bir İnceleme”, “Ne Öğretmeli, Nasıl Eğitmeli: Türk Polis Akademisi’nde Müfredat Sorunu”, “Türkiye’de Polis ve Politika İlişkisi” adlı kitapları bulunmaktadır. Ayrıca Malezya’da Uluslararası İslam Üniversitesi’nde “Geleneksel Müslüman Ülkelerde Hayat Kalitesi” konulu bir araştırma yapmıştır.

koran öğrenciler de bu öneriye “destek” vermekten kaçınmayacaklardır.

Almanya'nın “elit üniversiteleri” gibi, paralı üniversite “fikriyatı”, açık biçimde orta ve üst gelir grubunda yer alan kesimlerin çocuklarının üniversitede okumalarını sağlamayı amaçlamaktadır. YÖK başkanının açıkça ifade ettiği gibi, bunların dışında kalan ailelerin çocukları için tek seçenek “ara eleman ihtiyacı”nı karşılamak amacıyla meslek yüksek okullarına gitmek olacaktır. Yine paralı üniversite “fikriyatı” savunucuları için, böyle bir “yönlendirme” istihdam sorununu da çözecektir.

Bütün gerekçeler açık bir demagoji örneğidir.

Eğer söz konusu olan “ara eleman” ihtiyacını karşılamak ise, sorun doğrudan doğruya ekonomiye, ekonominin yapısına ve ekonomik gelişmeye bağlı bir sorundur.

Eğer ülke ekonomisi tümüyle ithalata bağımlı hale getirilmişse, sanayi denilen şey tümüyle ithal malların paketlenmesi ve montajına dayanıyorsa, böyle bir ülkede sanayinin “ara eleman” ihtiyacı neredeyse yok gibidir.

Öte yandan ürünlerin faktör içeriklerine göre parçalara bölünmesi ve üretimin çokuluslaşması koşullarında artık kapitalist sanayinin eskisi gibi bir “ara eleman” ihtiyacı kalmamıştır.

Bilgisayar kullanımının yaygınlaşması, e-ticaret, e-banka, e-posta, e-devlet gibi bilgisayar temelli hizmet birimlerinin ortaya çıkmasıyla birlikte, ticaret, finans ve devlet bürokrasisinde de eskisi gibi “ara eleman” ihtiyacı bulunmamaktadır.

Bugün üniversite mezunlarının işsiz kalışlarının temelinde de, sanayi ve hizmetler sektörünün “ara eleman” ihtiyacının kalmaması yatmaktadır.

Birbiri ardına açılmış Anadolu üniversiteleri kadar, “büyük” üniversitelerde “piyasa için eğitim” adı altında açılan bölümler, her ne kadar üniversite eğitimi yapıldığı görüntüsü veriyor olsa da, asıl olarak “piyasaların” ihtiyaç duyduğu varsayılan “ara eleman” temin etmeyi hedeflemiştir. Nabantlıktan seyisliğe kadar “ön lisans” bölümleri açılmıştır. Başlangıçta turizm sektöründe “hizmetçi” olarak çalışacak “ara eleman” üretmeyi görev belleyen YÖK (tüm “laikçi” başkanları sayesinde), üniversiteyi kolayca girilebilen ve kolayca mezun olunabilen “meslek oku-

lu” haline dönüştürmüştür. Tüm bu dönüştürme sürecinde ileri sürülen gerekçe, üniversite eğitiminin “piyasanın ihtiyacına göre” yapılması gerektiği olmuştur. Yine de üniversite mezunları birer “meslek okulu” mezunu haline getirilmiş olmasına karşın, iş bulamaz hale gelmişlerdir.

Yukarda ifade ettiğimiz gibi, bugün Türkiye ekonomisi doğrudan tüketim malları ihtiyacına bağlanmıştır. Diğer bir ifadeyle üretmeden tüketen bir ekonomik yapı oluşmuştur. Böyle bir ekonomik yapının üretim için gerekli olduğu varsayılan “ara eleman” a ihtiyacı olmayacağı ortadadır.

Bugün AB ülkelerinde işsizlik oranının en yüksek olduğu kesim, “ara eleman”lardır.

“Ara eleman” denilen kesim ise, kapitalist sanayi yapısı içinde üst yönetici/mühendis ile işçi arasında yer alan “ustabaşı” kategorisinden başka bir şey değildir. Bunlar da meslek okulları ya da meslek yüksek okulları mezunlarından temin edilmek durumundadır. Dolayısıyla lise eğitimi yerine meslek okulları eğitimi söz konusudur.

Açıktır ki, lise eğitimi alan öğrencilerin sayısı ne kadar azaltılabilirse, üniversitelere girecek öğrencilerin sayısı da o kadar azalacaktır. Asıl sorun, ailelerin çocuklarını lise ve üniversite eğitimine gönderme yönündeki iradelerinin ve istemlerinin kınlanması sorundur. Eğer bu irade ve istek bir biçimde ortadan kaldırılmıyorsa, yapılacak tek şey üniversiteleri paralı hale getirerek, gelir düzeyi yeterli olmayan ailelerin isteklerine rağmen çocuklarını meslek okullarına göndermek zorunda bırakmaktır.

Emperyalist ülkelerin işçi sınıfının çok iyi bildiği gibi, böylesi bir zorlama her ne kadar işçi çocuklarını üniversitelerden uzaklaştırmışsa da, meslek okullarına yöneltmede etkili olamamıştır. “Ara eleman” diyerek övgüler dizilen meslek okulu mezunlarının “kalfiye işçi”den daha fazla ücret almadıkları görüldüğünde, işçi çocukları doğrudan “çıraklık eğitimi”yle yetinmişlerdir. Ve bugün tüm emperyalist ülkelerde, ister meslek okulu mezunu olsun, ister çıraklık eğitimi almış olsun, tüm “ara eleman”lar işsiz nüfusun çoğunluğunu oluşturmaktadır.

Adının başına “yüksek” sözcüğü koyarak meslek okullarını bir biçimde üniversite “ayarı” bir okul gibi gösterme gayretleri de bu durumu değiştirmemiştir.

Her ne kadar üniversitelerin paralı olma-

sına ilişkin “fikriyat” ABD örneği ile haklı gösterilmeye çalışılıyorsa da, AKP ve takunyalı öğretim üyelerinin “feyz” aldıkları ülke Almanya’dır. “Milli Görüş”ün “kalesi” olarak bilinen Almanya, bugün “ara eleman” ihtiyacından çok, “ara eleman” yetiştirmeye yönelik eğitim sisteminin tıkanmışlığını çözmeye çalışmaktadır.

Şu gerçeğin altını bir kez daha çizmek ve akıldan hiç çıkarmamak gereklidir:

Türkiye’de YÖK düzeniyle birlikte üniversiteler apolitikleştirmenin ve kitlesel pasifikasyonun temel bir aracı haline getirilmiştir. Ailelerde ve öğrencilerde üniversite aracılığıyla sınıf atlama, köşe dönme zihniyeti yerleştirilmiştir. Giderek bu zihniyet kendi mantıksallığı içinde, üniversite hazırlık kurslarını, ardından lise birinci sınıf düzeyinde bilgiyle üniversitelere girilmesinin yolunu açmıştır.

Hakkını vermek gerekir ki, YÖK düzeni, genç nüfusun apolitikleştirilmesinde büyük bir başarı göstermiştir. Bugünün üniversite sorunu, üniversite eğitiminin politik amaçlarla yönetilmiş olmasıdır.

Hangi gerekçeyle olursa olsun üniversiteler paralı hale getirilerek üniversite sorununun çözülmesi olanaksızdır. Üniversite sorunu, doğrudan doğruya ülkenin ekonomik yapısına, ekonomik gelişmesine ve kalkınmasına bağlı bir sorundur. Gelişmeyen, üretmeyen bir ülke ekonomisinin, ister üniversite düzeyinde, ister meslek okulu düzeyinde olsun, hiçbir biçimde eğitilmiş insana ihtiyaç olmayacaktır.

YÖK düzeni altında üniversitelerin apolitikleşmenin aracı olarak kullanılmasının so-

nuna gelinmiştir. Artık bu amaç için araç olan üniversiteler düzene yük olmaya başlamıştır. Şimdi sıra bizatihi üniversitenin apolitikleşmesine gelmiştir. Bunun ötesinde söylenen herşey demagojiden ibarettir.

Evet, paralı üniversite “fikriyatı” sahipleri, ne kadar bu yolla üniversitelerde kaliteli bir eğitim verileceğinden söz ediyorlarsa da, bugün varolan ve sürekli yenisi açılan özel ve paralı üniversitelerdeki eğitim kalitesinin düzeyi ortadadır. Ülkede bu kadar özel ve paralı üniversite varken, devlet üniversitelerinin paralı hale getirilmesinden söz etmek, açıkça devlet üniversitelerini kapatmak, özel üniversitelere daha fazla “müşteri” bulmaktır. Bu bir arz-talep konusudur. Son yıllarda özel üniversiteler (“vakıf üniversiteleri”) öğrenci bulmakta zorlanmaya başlamışlar, kontenjanlarını dolduramamışlardır. Devlet üniversiteleri paralı hale getirilerek onlara yeni bir “talep” yaratılmaya çalışılmaktadır. Tıpkı emperyalist ülkelerin geri-bıraktınmış ülkelerde yeni pazar açmak amacıyla, bu ülkelerin tarımsal yapılarını ortadan kaldırmaları gibi.

Eğer bir toplum üniversite eğitimini köşedönmenin, sınıf atlamanın bir aracı olarak kabul etmişse, paralı üniversite “fikriyatı” da fazlaca bir direnç görmeden uygulamaya sokulacaktır. Nasıl ki, emperyalist ülkelerin şeker stoklarını eritmek için şeker üretimine IMF talimatıyla kota konulduğunda “daha ucuz şeker alacağız” diyerek uygulamaya “kitlesel” destek verilmişse, üniversitelerin paralı hale getirilmesine de benzer bir gerekçeyle destek verileceği açıktır.

Bu Kriz, O Kriz mi?

Mortgage krizinin patlak verdiği Temmuz 2007'den bugüne kadar "ekonomistler" arasında en çok konuşulan ve tartışılan konu, emperyalist sistemin yeni krizinin "o kriz" olup olmadığıdır.

"O kriz"den kastedilen ise, 1929 ekonomik krizidir.

Kimilerine göre, "Yaşanan kriz çok ciddi ancak 1929 Buhranı kadar sert sonuçları olmayacak"tır. Bir başkasına göre, "Şu anda yaşanan durum 1929 Büyük Buhranı öncesi yaşanan çöküşten çok 1987'deki piyasa çöküşüne daha çok benziyor. Finansal piyasaların 1929'a göre küreselleşme ile birlikte iç içe girmiş olması ise bir risk, ancak şu an için 1929'daki gibi ekonomiler bazında olumsuz bir etkileşim yok"tur. Amerikalı "uzmanlar"a göre, bugünün dünyası "1929 yılındaki büyük ekonomik buhran ve sonrasındaki 1930'lu yılların dünyasına" benziyor, "o dönemden sonraki ikinci en büyük finansal buhran" değerlendirmesini yapıyor.

Ergin Yıldızoğlu, Temmuz 2007 mortgage krizinin başlamasıyla, "dünya hasılasının on katına ulaşan 415 trilyon dolarlık, kredi köpüğünün patlamasıyla başlayan kriz acaba, 1930'lardaki kriz mi? Diğer bir deyişle dünyanın ekonomik, siyasi dengelerini değiştirmesi beklenen o büyük kriz başladı mı?" diye soruyor.

Birikimci-Radikal yazarı Ahmet İnsel, "2008 ve onu izleyen yıllar daralma değil ama uzun bir duraklama evresiyle atlatılır. Bu finans plütokrasisinin koordinasyon gücünün yetersiz olması durumunda ise, 1929 veya 1974 krizleri benzeri bir kriz görüldüğü kadarıyla kaçınılmazdır." diye yazıyor.

İnsanların tarih bilincinin yok edildiği, tarih bilgisinin tümüyle silindiği bir dönemde, "ekonomist"lerin böylesine tarihe merak saldıkları bir ortamda 1929 krizine bir bakalım:

1929 "Büyük Krizi"

Amerikalıların "*büyük depresyon*" adını verdikleri 1929 ekonomik bunalımı, New-York borsasının "Kara Salı" olarak adlandırılan 24 Ekim 1929 günü çökmesiyle başlar ve F. D. Roosevelt'in "New-Deal" politikalarının uygulamaya başladığı Mart 1933'e kadar sürdüğü kabul edilir.

1928 başlarında Dow Jones sanayi endeksi ortalaması 191 iken, 9 Eylül 1929'da endeks 382'ye yükselmiştir. Böylece sanayi hisse senetleri bir yıl içinde %100 değer kazanmıştır. 28 Ekimde hisse senetleri %12,8 ve 29 Ekimde %11,7 değer kaybetmişlerdir. Endeks değeri 294,3'e düşmüştür. Burjuva ekonomistleri bu durumu "*crash*" (yıkım, iflas) olarak tanımlarlar. Ancak Amerikan borsasındaki düşüş devam etmiş ve 7 Ağustos 1932'de endeks 41'e düşmüştür. Böylece 1929 "Kara Eylül"le başlayan çöküş, iki yıl içinde borsanın %90 değer yitirmesine yol açmıştır.

Böyle bakıldığında ve sunulduğunda, 1929 ekonomik bunalımı, ABD'de New-York borsasının çöküşüyle ortaya çıkan bir süreç olarak görülmektedir. Bu bir kez kabul edilince, kaçınılmaz olarak 1929 ekonomik bunalımı bir "borsa çöküşü"nü yarattığı bir bunalım olarak tanımlanabilir. Borsa da, hisse senetleri, tahviller, bonolar vs. "değerli ka-

ğitların” işlem gördüğü “piyasa” olduğuna göre, ekonomik bunalım da, bu “kağıtların” değerlerinde meydana gelen ani ve büyük düşüşlerin yarattığı “kaos” ortamı haline gelmektedir. Gerçekte ise borsada meydana gelen çöküş, bir neden değil, sonuçtur. Bu sonucu oluşturan ise, ABD ekonomisinin 1924-1929 dönemindeki yapısı ve biriktirdiği olumsuzluklar dizisidir. Bir başka ifadeyle, 1929 ekonomik bunalımı, New-York borsasının ani çöküşüyle görünür hale gelen klasik kapitalist ekonominin bunalımıdır.

Kapitalizmin irsi hastalığı olan ekonomik bunalımlar, **sermayenin ve metaların aşırı-üretimi bunalımıdır**. Kapitalizmin azami kâr yasası, kâr oranının yüksek olduğu alanlara yönelik bir sermaye akışına yol açar. Bu sermaye akışı, aktığı alanda sermayenin ve meta üretiminin artmasına yol açar. Artan üretime uygun bir **talep** mevcut olmadığı koşullarda, metaların bir bölümü satılmadan kalır. Böylece yatırılmış olan para-sermaye, meta-sermaye olarak depolarda beklerken, para-sermayenin devri tamamlanamaz. Bu durumda, üretimin devamı kredi sisteminin devreye girmesiyle mümkündür. Sürecin uzamasına paralel olarak kredi hacmi sürekli artar ve alınan krediler (kredi-para) satılmayan metalarda maddeleşmiş olarak kalır. Kâr oranları yüksek olduğu için faizleri de düşüktür. “Mikro iktisat” söylemiyle ifade edersek, yatırımlardan “yüksek kârlar beklentisi” kredi hacmini artıran en temel faktördür.

Kredi sisteminin geliştiği ve büyüdüğü koşullarda, sermayenin aşırı-üretimi ve bir kısım sermayenin meta-sermaye olarak atıl kalışı olağanüstü boyutlara ulaşır. Kredi sisteminin sınırlı olduğu bir başka döneme göre, mevcut sermaye miktarı, genişleyen kredi hacmiyle birlikte birkaç misline yükselir. Bunun sonucu olarak gerçek para-sermaye değil, kredi-sermayede büyük artış olur ve bu sermaye de “**fiktif sermaye**”dir.

“Yeniden-üretim sürecinin tüm sürekliliğinin krediye dayandığı bir üretim sisteminde, kredinin birdenbire kesildiği ve ancak nakit ödemelerin geçerli olduğu sıralarda –ödeme araçlarına olan büyük hücum karşısında– bir bunalımın mutlaka ortaya çıkacağı açıktır. Bu yüzden, ilk bakışta bütün bunalım sırf bir kredi ve **para bunalımı gibi görünür**. Ve aslında bu,

yalnızca, poliçelerin paraya çevrilebilme sorunudur. Ne var ki bu poliçelerin çoğunluğu, fiili alım-satımları temsil eder ve bu alım-satımların genişliğinin toplumun gereksinmelerinin çok üzerinde olması, en sonunda, bütün bu bunalımın temelidir. Aynı zamanda, bu poliçelerin muazzam bir miktar, şimdi günışığına çıkan ve sabun köpüğü gibi sönen düpedüz bir dolandırıcılığı; ayrıca, başkalarının sermayesi ile yapılan başarısız spekülasyonları; ve ensonu, değer kaybeden ya da hiç satılmayan meta-sermayeyi, ya da hiç bir zaman tekrar gerçekleştirilemeyecek olan geriye dönüşleri temsil eder. Yeniden-üretim sürecindeki zoraki genişlemeye dayanan bu baştan sona yapay sisteme, hiç kuşkusuz, İngiltere Bankası gibi bir bankanın, bütün dolandırıcılara, senetleri yoluyla değersiz sermaye vermesi ve değer kaybetmiş bütün metaları eski nominal değerleri üzerinden satın almasıyla çare bulunmaz. Ayrıca burada her şey çarpıtılmış bir görünüştedir, çünkü bu senet dünyasında, gerçek fiyat ile bunun gerçek temeli hiç bir yerde görünmez, yalnız külçeler, madeni sikkeler, banknotlar, poliçeler, senetler vardır.”* (Marks)

Bu hayali (sanal) durum, anonim şirketlerin gelişmesiyle daha da büyümüştür. Şirketlerin hisse senetlerinin borsada satılmasıyla, doğrudan kredi-parayla kurulmuş olan şirketlerin, bu sanal sermayeyi pazarlayarak ek ve çoğu durumda ana sermayesinin çok üstünde bir sermaye daha yaratılır. Böylece sermaye çiftleşmiş, bazan üçleşmiş gibi görünür.**

Borsada hisse senedi alan kişi, hissesini aldığı şirketin gelecekteki kârından belli

* K. Marks, *Kapital*, Cilt: III, s. 434.

** Marks sermayenin bu çiftleşmiş, üçleşmiş halini şöyle tanımlar: “Faiz getiren sermaye ve kredi sistemindeki gelişmeyle, bütün sermaye kendisini çiftleşirmiş ve bazan da üçleşirmiş gibi görünür; aynı sermaye, ya da hatta belki de aynı alacak talebi, çeşitli şekillerde farklı ellerde, farklı biçimlerde görünür. Bu ‘para-sermaye’ nin daha büyük bir kısmı tamamen hayalidir. Yedek fon dışında bütün mevduat, banker üzerinden alacak talebidir ve ama mevduat olarak hiç bir zaman mevcut değildir.” (*Kapital*, Cilt: III, s. 417.)

oranda pay alacağı teminatını satın alır. Ancak bu gelecekteki kârdan kendi payına düşecek payın karşılığı olarak belli miktarda bir parayı, hisse senedinin nominal değeri olarak peşin olarak öder. Hisse senedine yatırılan para, belli bir faiz karşılığında bankaya yatırılan ya da tahvillere yatırılan parayla aynı niteliktedir. Fakat banka ve tahvil faizleri önceden ilan edilmişken, hisse senetlerinin kâr payı (temettü miktarı), ancak şirketin kârı ortaya çıktıktan sonra belli olur. Dolayısıyla tümüyle “beklentiyeye” dayanır, **spekülatiftir**. Bu nedenle de, hisse senedine yapılan yatırımlar **spekülatif yatırım** niteliğine sahiptir.

Diğer yandan hisse senedi satışı, kâr amacıyla yatırılmış ve kullanılan (ticari ya da sanayi sermayesi olarak) tek bir sermayenin ikinci kez, “kağıt” olarak satılmasıdır. Marks’ın sözleriyle söylersek, “bir hisse senedi yalnızca, artı-değerin, kendisi tarafından gerçekleştirilecek kısmına tekabül eden bir mülkiyet hakkıdır.”* Bu yolla, varolan gerçek sermayenin, yani üretim sürecinde bulunan, artı-değer üreten bir sermayenin **gelecekteki kârı karşılığında** satılan hisse senediyle elde edilen sermaye “hayali” sermayedir. Buradaki “sermayeleştirme”, gerçek sermayenin kağıt olarak satılmasıdır. Bu satıştan elde edilen “gelir” hiçbir biçimde mevcut sermayenin büyümesine yol açmaz. Ama gerçek sermaye miktardan kadar bir hayali sermayenin oluşmasına yol açar. Bu ikinci sermaye, hisse senedi satışı ile elde edilmiştir ve karşılığında şirketin kasasına satılan hisse senedinin değeri kadar bir para girmiştir. Tüm sorunlar da bu andan itibaren başlar.

Birinci olarak, piyasadaki hisse senetlerinin değeri, şirketin kârlarının artacağı beklentisiyle (bunun spekülasyonlarla sağlanmasının burada önemi yoktur) sürekli yükselebilir. Değeri yükselen hisse senetleri borsalarda sürekli el değiştirerek giderek daha büyük değerlere ulaşabilir. Ancak bu değer artışı, hisse senedinin ilk satışında elde edilen “gelir”in karşılığı olan para miktarında hiçbir artışa neden olmaz.

İkinci olarak, hisse senedi satışıyla elde edilen “gelir”, varolan sermayenin artırılması için kullanılmasının dışında, hiç bir biçimde varolan (gerçek) sermayenin değerinde bir artış anlamına gelmez.

Üçüncü olarak, hisse senedi satışı ile elde edilen “gelir” bir başka alana yatırıldığında elde edilecek kâr, hiçbir biçimde satılan hisse senetlerinin karşılığı olan temettüde bir artışa neden olmaz. Bu, sadece varolan şirketin büyüdüğünü, kontrolündeki sermaye miktarının arttığını ve buna bağlı olarak toplam kârında artış olacağı anlamına gelir. Bu da, şirketlerin varolan sermayeleri üzerinden hisse senetleri satarak ek bir sermaye sağlamalarının bir başka yoludur. Ki bir bakıma kredi-paradır ve faizi de ilk sermayesinin kârından verilen belli yüzde ile belirlenir.

Kredilerdeki büyüme ve hisse senetleri satışıyla ek sermaye sağlanmasının yaratmış olduğu hayali sermaye artışı gerçek para-sermaye birikimini temsil etmez.

Bu senetleri çıkartanlar için elde edilen “gelir”, varolan sermayeleri üzerinden alınmış bir **borç sermayesidir**. Bir bakıma gerçek sermayenin teminat gösterildiği bir borçlanma yoludur. Bu nedenle, hisse senetleri satışı yoluyla elde edilen sermaye borç sermayesidir, bu sermayedeki birikim borç sermayesinin birikimidir. Bankalardan alınan borç sermayesinden (kredi) farkı, bu borç sermaye birikimi “küçük yatırımcılar” aracılığıyla, bu “küçük yatırımcılar”ın kişisel birikimlerinin sermayeleştirilmesiyle sağlanmış bir borç birikimidir. Bu nedenle, hisse senetleri borsasındaki çöküş, her durumda bu “küçük tasarruf sahipleri”nin kayba uğraması ile sonuçlanır.

Şimdi ister kredi yoluyla, ister hisse senedi satışı yoluyla elde edilmiş olsun, ortada gerçek para-sermayenin dışında büyük bir borç sermaye söz konusudur. Ama yapılan tüm işlemler gerçek sermaye üzerindedir. Gerek kredi sisteminde, gerek hisse senedi satışlarında yeni borç sermayenin **teminatı**, varolan, kullanılan, üretimde bulunan, dolayısıyla tüketilmiş para-sermayeden başka birşey değildir. Bu nedenle, sermayenin aşırı bollaşmasından daha çok, **gerçek sermayenin kendi yeniden-üretim süreci** belirleyici durumdadır.

Sermayenin bollaşması, kredi vb. sistemlerle aşırı üretimi, metallerin aşırı-üretimini beraberinde getirir. Metallerin aşırı üretimi ortaya çıkar çıkmaz, sermayenin dolaşım süreci kesintiye uğramaya başlar. Para-sermayenin karşılığı olan meta-sermayeler satılmamıştır, depolarda birikmiştir. Bu durum-

* K. Marks, *Kapital*, Cilt: III, s. 414.

da kredilerin ana para ve faiz ödemelerinin karşılığı depolarda satılmayan meta-sermayede yatmaktadır, ancak nakit (likit) para mevcut değildir. Ödeme aracı olarak para mevcut olmadığından yeni borçlanmaya gidilir. Bu yeni borçlanmanın karşılığı yine depolardaki meta-sermaye olduğundan, kredi faiz oranları yükselir. Piyasalarda ödeme aracı olarak para kıtlığı başlar. Ve bunalım ödeme aracı kıtlığı sonucu kredi sisteminin (hisse senetleri yoluyla borç sermaye sağlanması bu sistemin bir eklentisidir) çökmesiyle birlikte başlar. 1929 ekonomik bunalımında olan da budur. Tek farkla ki, kapitalizmin serbest rekabetçi döneminde ikincil öneme sahip olan olgular, tekelci kapitalizm koşullarında birincil öneme sahip olmuştur. Ancak kapitalist ekonominin yasaları aynı biçimde işlemeye devam eder.*

ABD’de Ekim 1929’da borsanın çöküşü-

* Engels, *Kapital*’in III. cildine koyduğu bir notta 1847 bunalımını şöyle anlatır:

“Gilbart’ın daha 1834 yılında, ‘ticareti kolaylaştıran şeyin, spekülasyonu da kolaylaştırdığını’, bildiğini görmüş bulunuyoruz. Ticaret ile spekülasyon bazı hallerde öylesine sıkıydırlar ki, hangi noktada ticaretin bittiğini, hangi noktada spekülasyonun başladığını anlamak olanaksızdır. ‘Satılmamış metalar üzerinden avans almak ne kadar kolay olursa, bu gibi avanslar o kadar fazla alınır, ve sırf karşılık göstererek avans para almak için meta imali ya da zaten imal edilmiş bulunan metaları uzak piyasalara sevk etmek şeklindeki yersiz teşvik o kadar büyük olur. Bir ülkenin tüm iş aleminin böylesine bir sahtekârlık dalgasıyla ne ölçüde kuşatılabileceğini ve bunun sonunun neye varacağını, 1845-47 yılları arasındaki İngiliz ticaret tarihi bütün çıplaklığı ile gözler önüne serilebilir. Kredinin neler yapabileceğini bu bize gösterir...”

Çok çekici yüksek kârlar, mevcut likit kaynakların karşılayabileceğinin çok ötesinde girişimlere yol açtı. Ama kredi sağolsun – hem elde edilmesi kolay hem de ucuzdu. Bütün iç borsa değerleri, görülmemiş yükseklikteydi. Öyleyse bu mükemmel fırsat kaçınılmıydı? İnsanın bütün gücüyle yüklenmesinin tam zamanı değil miydi? Üretilen her şeyi, İngiliz mallarına canatan dış piyasalara göndermemek için ne neden vardı? Ve bir yandan Uzak Doğu’ya iplik ve kumaş satarak, öte yandan da İngiltere’ye mal taşıyarak elde ettiği çifte kazancı, fabrikatörün kendisi niçin doğrudan cebe indirmesini?

Böylece, Hindistan ile Çin’e, avans ödemeler karşılığında kitle halinde mal gönderme sistemi ortaya çıktı ve çok geçmeden bu aşağıdaki notlarda daha ayrıntılı olarak anlatılan ve kaçınılmaz olarak pazarların aşırı malla dolmasına ve çöküntülere yolaçan bir sistemin, sırf avans almak için mal gönderme sisteminin gelişmesiyle sonuçlandı...

Hızlı ve kolay ödeme akışı, önce burada, sonra bir başka yerde, ardından da her yerde tıkandı; 1847 Ocak ayında hala %3-%3½ olan banka iskonto oranı, paniğin

le başlayan ekonomik bunalımın kapitalizmin tarihinin en büyük ve en ağır ekonomik bunalımı (kriz) olarak değerlendirilmesinin ana nedeni, kredi sisteminin ve bunun eklentisi olarak borsanın çöküşüyle birlikte “küçük tasarruf sahipleri”nin topyekün yıkıma uğramalarıdır. Kırsal alanlarda küçük toprak mülkiyetine sahip çiftçilerin kredi borçlarını ödeyemez hale gelmelerinin yarattığı büyük göç ve kentlerdeki küçük mülk sahiplerinin mülksüzleşmesi bu yıkımın sonucudur.

1929 bunalımı öncesinde genişleyen kredi hacmi ve düşük kredi faizleriyle beslenen “tüketim ekonomisi” ve “yatırım çılgınlığı”, o güne kadar fazlaca önemsenmeyen yeni borç sermaye bulma yöntemlerinin uygulamaya sokulmasıyla daha büyük boyutlara ulaşmıştır.

Lenin’in *Emperyalizm* kitabında belirttiği gibi, “tasarruf sandıkları” bireysel küçük para birikimlerinin çekim alanı haline gelmiştir. Avrupa’da, özellikle de Almanya’da banka sisteminin dışında gelişen bu “tasarruf sandıkları” bankalardan daha yüksek faiz ödediklerinden, giderek sermayelerine daha “kârlı” alanlar bulmak amacıyla senet, tahvil ve **ipotek** işlemlerine girmek zorunda kalmışlardır. Aynı sistem daha büyük ölçekte ABD’de uygulamaya başlanmıştır. Bu uygulamanın ABD’deki yeni biçimi ise *mortgage* olmuştur. İpotek karşılığı kredi sisteminin değişik bir biçimi olarak *mortgage*, uzun dönemli (20-30 yıl) düşük faizli konut kredisi sistemidir. Bu yolla milyonlarca Amerikalı 20-30 yıllık ipotek karşılığı konut kredisi almışlardır. *Mortgage*’in en önemli özelliği ise, bu ipotek karşılığı verilmiş olan kredilerin **menkul kıymetler senedine** dönüştürülerek ikinci el piyasasında satılmasıdır. Bir bakıma

ilk patlak verdiği nisan ayında %7’ye yükseldi. Durum, yaz aylarında biraz yatışır gibi oldu (%6½, %6), ama yeni ürün de kötü olunca, panik yeniden ve daha da beter patlak verdi. Resmi asgari banka iskontosu ekimde %7’ye, kasımda %10’a yükseldi; yani büyük bir poliçeler kitlesi, ya ancak inanılmaz faiz oranlarıyla iskonto ediliyor ya da hiç iskonto edilemiyordu. Ödemelerin genel olarak durması, birkaç önde gelen ve pek çok orta büyüklükte ve küçük firmaların iflasına yol açtı...

1848 yılı boyunca, iş hayatında 1849 yılında Kıta Avrupa’sında devrimci hareketlerin hızını yavaşlatan ve 1850’lerde görülmemiş bir refahı başlatan, ama ardından gene 1857 bunalımı ile sona eren bir canlılık belirdi.” (*Kapital*, Cilt: III, s. 358-359.)

	GSYİH (Milyar \$)	Büyüme oranı	İşsizlik Oranı	Kapasite Kullanımı
1929	103,6		3,2	83
1930	91,2	-8,6	8,7	66
1931	76,5	-6,4	15,9	53
1932	58,7	-13,0	23,6	42
1933	56,4	-1,3	24,9	52
1934	66,0	10,8	21,7	58
1935	73,3	8,9	20,1	68
1936	83,8	13,0	16,9	80
1937	91,9	5,1	14,3	83
1938	86,1	-3,4	19,0	60
1939	92,2	8,1	17,2	72
1940	101,4	8,8	14,6	

Kaynak: U.S. Department of Commerce. Bureau, 2004.

hisse senetleri gibi, ipotek karşılığı alınmış olan krediler karşılığı menkul kıymetler senetleri yeni bir yatırım alanı haline gelmiştir. Pek çok kişi 20-30 yıl ipotek garantili faiz getiren *mortgage* senetleri satın alarak, buradan kendilerine ek bir gelir sağlamaya yönelmişlerdir. Kimi durumlarda bizzat *mortgage* kredisi alanlar, daha yüksek “getiri”ye sahip olan başkalarına ait *mortgage* kağıtları satın alarak, bir yandan kendi kredilerini ödemeyi ve bunun üstünde ek bir gelir sağlamayı garantilemeye çalışmışlardır.

1929 yılında Amerikan borsalarındaki “yatırımcı” sayısı 1.548.707’ye ulaşmıştır. Yapılan hesaplamalara göre, her türlü menkul kıymet senetleriyle ilgili nüfus sayısı 30 milyondur. (Bu tarihte ABD nüfusu 120 milyondur.)

Ve Ekim 1929’da tüm sistem çökmüştür. Piyasalarda dolaşan “değerli kağıtlar”ın (menkul kıymetler) oluşturduğu hayali sermaye ile gerçek sermaye arasındaki büyük fark nedeniyle, dolayısıyla her türlü teminatın karşılıksız çıkmasıyla büyük iflaslar meydana gelmiştir. Bu durumu 500 dolarlık sermaye ile kurulan ve 1929’da piyasa değeri 686.165.000 dolar olan *United Founders Corporation* olayı açık biçimde gösterir.

Hayali sermayeye ilişkin diğer bir örnek ise *Radio Corporation of America*’dır. *Radio Corporation of America* General Electric ile İngiliz Marconi şirketlerinin 1925 yılında kurdukları “kabloz yayın” şirkettir. Özellikle televizyon yayını konusunda çalışma yapacaklarına ilişkin haberler borsada büyük ilgi görmüştür. Ancak RCA hisselerinin satışında farklı bir yöntem uygulanmıştır. Bu yöntem, hisse senetlerinin krediyle satışlarıdır. Örneğin

1928 başında 85 dolar olan bir adet RCA hissesi satın almak isteyen kişi, 10 dolar yatırmakta ve kalan 75 doları %5 faizle “broker”lardan kredi olarak almaktadır. Böylece 1928 ortalarında 420 dolara yükselen RCA hissesini satan “yatırımcı”, bir hisse senedi karşılığında aldığı 75 dolar kredi ve %5 faizi düşükten sonra eline 341 dolar geçmektedir. Bu satıştan elde ettiği kâr %3.400 olmaktadır.

1932 yılında ise RCA hisselerinin değeri 3 dolara düşmüştür. Bu durumda RCA hisselerini 85 dolar üzerinden kredi ile alan RCA “yatırımcısı”, 75 dolar+%5 faiz üzerinden 15 dolar olmak üzere 90 dolar kredi borcu ve kendi yatırdığından 7 dolar kayıpla karşılaşmıştır.

1929 Ekimine gelindiğinde kredili hisse senedi satışlarının yarattığı spekülasyonlar sonucunda “broker”lara olan borç miktarı 8,5 milyar dolar olmuştur.* Bu hisse senetlerine yatırılan gerçek para miktarı ise bir milyar dolardan daha azdır. Yapılan hesaplamalara göre, 1929 bunalımıyla birlikte “buharlaşan” sermaye miktarı **16 milyar dolar**dır.

Bundan önceki her ekonomik bunalımda olduğu gibi, bu bunalımda da fiyatlar düşmeye başlamıştır. ABD tüketici fiyat endeksinde göre 1929-1933 yılları arasında fiyatlar %24 düşmüştür. Fiyatlar ancak 1943 yılında 1929 yılındaki seviyeye yükselmiştir.

Yine kapitalizmin daha önceki ekonomik bunalımlarında olduğu gibi, 1929 bunalımında da üretim düşmüş, işsizlik artmış, kapasite kullanımı azalmıştır. 1929-1933 arasında ABD’nin GSYİH’sı %45,8 azalmıştır. GSYİH ancak 1940 yılında 1929 düzeyine yükselmiştir.

ABD ekonomisinde Ekim 1929’da başla-

* “Bankacılığın amacı ticarete kolaylık sağlamak, ve ticareti kolaylaştıran her şey, spekülasyonu da kolaylaştırır. Ticaret ile spekülasyon bazı hallerde öylesine sıkıfıkıdır ki, hangi noktada ticaretin bitip hangi noktada spekülasyonun başladığını anlamak olanaksızdır. Banka bulunan yerlerde, sermaye daha kolay ve daha düşük faiz oranıyla elde edilir. Ucuz sermaye, spekülasyonu kolaylaştırır, tıpkı, ucuz dana etiyle biranın, oburluğu ve ayyaşlığı kolaylaştırması gibi.” (J. W. Gilbert’in *The History and Principle of Banking*, London 1834 s. 137, 138.)

yan “büyük buhran” 1930 yılında diğer emperyalist ülkelere yansımıştır. Böylece Amerikan ekonomisinde başlayan bunalım, 1930’dan itibaren emperyalist dünya ekonomisinin genel bunalımı haline dönüşmüştür. Böylece 1929 ekonomik bunalımı emperyalist ekonomilerde yaklaşık on yıllık bir durgunluğa yol açmıştır. Durgunluk, Avrupa ve Asya’daki savaş hazırlıklarıyla birlikte etkisini yitirmeye, yerini askeri mallar üretiminden kaynaklanan bir büyümeye bırakmıştır.

İşte “o kriz, bu kriz mi” denilen 1929 “büyük depresyonu”, “büyük buhranı”, “büyük

kriz” öz olarak böyle gerçekleşmiştir.

Temmuz 2007’den günümüze kadar sürüp giden “mortgage krizi”nin ne ölçüde 1929 krizine benzediği ne kadar tartışma konusu olursa olsun, sorunun özünün kapitalizmin kalıtımsal hastalığı olan aşırı-üretim buhranı olduğu bir gerçektir. Ve bilinmelidir ki, ister 1929 boyutunda bir ekonomik kriz patlak versin, ister 1929’dan daha az şiddetli bir kriz ortaya çıksın, her durumda kapitalizm varlığını sürdürdüğü sürece, bu ve benzeri krizler (bunalım, buhran ve kriz sarmalı olarak) varlıklarını sürdürecektir.

İnternet Adresi:

www.kurtuluscephesi.com
www.kurtuluscephesi.org
www.kurtuluscephesi.net

E-Posta Adresi:

kurcephe@kurtuluscephesi.org
erisyayinlari@kurtuluscephesi.org

- MAHİR ÇAYAN: **KESİNTİSİZ DEVRİM I**
MAHİR ÇAYAN: **KESİNTİSİZ DEVRİM II-III**
İLKER AKMAN: **MEVCUT DURUM VE DEVRİMCİ TAKTİĞİMİZ**
*** **TÜRKİYE DEVRİMİNİN ACİL SORUNLARI-I**
*** **OLİGARŞİ NEDİR?**
*** **MARKSİZM-LENİNİZM BİR DOĞMA DEĞİL, EYLEM KILAVUZUDUR-III**
*** **THKP-C/HDÖ VE 15 YIL**
*** **POLİTİKLEŞMİŞ ASKERİ SAVAŞ STRATEJİSİ VE DEVRİMCİ TAKTİĞİMİZ**
*** **GRAMSCİ ÜZERİNE**
*** **REVİZYONİZMİN REVİZYONU**
*** **ULUSAL SORUN ÜZERİNE**
*** **“BDS”:** BİR PRAGMATİK SAPMA
*** **“YENİ” OPORTÜNİZM ÜZERİNE**
*** **ZAFER BİZİM OLACAKTIR! [Ankara Davası Savunması]**
*** **DEVİRİM PROGRAMLARI**
*** **RUS DEVRİMİNDEN ÇIKAN DERSLER**
*** **ESKİ BİR GERİLLANIN “EMEK”İ**
*** **PASS VE “YENİ ÇÖZÜM”ÜN FIRSATÇILIĞI**

DEVİRİMCİ MARŞLAR VE EZGİLER

- DÜNYADA VE TÜRKİYE’DE EKONOMİK BUNALIM [Kurtuluş Cephesi Seçmeler-I]**
DÜNYADA VE TÜRKİYE’DE EKONOMİK BUNALIM II [Kurtuluş Cephesi Seçmeler-III]
LAİKLİK VE ŞERİATÇILIK ÜZERİNE [Kurtuluş Cephesi Seçmeler-II]
TARİHTE, GÜNÜMÜZDE VE DEVRİMCİ MÜCADELEDE KADINLAR

